

TORSDAG 18 OKTOBER. NR 42/2018

Fem tips om hur en präst ska vara

Sidan 9

Röktes ut – så gick hon vidare

Sidan 2

Sker förnyelse när vi minst väntar det?

Sidan 15

Gör brukspoesi

Sidan 8

► **DENNA VECKA:** LOKALA INSIDOR TILL HELSINGFORS

Sköter kyrkan i åttonde led

Sidan 6

Oro för kyrkan i Korsholm vid kommunfusion

Sidan 4

Pedersöreförsamlingar tar samgångsinitiativ

Sidan 4

Mediemänniska som står upp för sin tro

Sidan 10

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Får man betala mer kyrkoskatt?

PROBLEMATIKEN kring församlings-ekonomierna i Korsholm ifall det blir en kommunsammanslagning med Vasa är en snärlig historia. Läggtill att det handlar om kyrklig förvaltning så tänder de flesta av redan innan dilemmat broderats ut. I ren lättja kvitteras det därför lätt med ”det där ligger utanför kyrkans bestämmanderätt” alternativt ”kyrkan ska sköta sina interna angelägenheter”. Röster som Solfs kyrkoherde Ann-Mari Audas-Willmans har svårt att göra sig hörda, trots att hon förtjänstfullt kämpar för att synliggöra saken. Det är viktigt att lokala inblandade inte missar den, att också kommunala beslutsfattare och lokala medier är på alerten. Församlingarna måste få insyn i det som sker och möjlighet att framföra sin sak. En ”världslig” kommunsammanslagning slår ut ekonomiskt för församlingarna. En församling är en viktig aktör i sitt närsamhälle. Kommuner förlitar sig ogenerat på församlingarna när det gäller socialt och diakonalt ansvar. Därför har också församlingen äganderätt i frågan om sammanslagningar.

I KORTHET handlar det om att församlingarnas viktigaste ekonomiska instrument, skatteprocenten, är underordnad den kommunala strukturen. I en ny kommun får de församlingar som inlemas i den kyrkliga samfälligheten inom kommunens gränser i regel rätta sig efter den skattesats för kyrkoskatten som församlingarna i den starkare kommunen haft. Karikerat sagt är det vinnaren som bestämmer priset. Är nivån märkbart lägre i den nya gemenskapen förlorar de nyan slutna församlingarna intäkter. Då blir allt med ens konkret: tjänster dras in, klubbar läggs ner – trots att de gamla församlingsmedlemmarna tidigare varit beredda att bära församlingen med den kyrkoskatt de betalat. Nu får de inte längre.

VARFÖR inte ändra systemet? Kyrkan betalar en hel del till staten för rätten att bära upp medlemsavgifterna via beskattningen. Det här garanterar den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland intäkter som de övriga lutherska kyrkorna bara kan drömma om. Därför finns det en befogad ängslighet att rubba systemet från centralt kyrkligt håll. Men priset betalas av de församlingar som inkorporeras av större och starkare helheter. De, vars församlingskultur är markant annorlunda än de grannförsamlingar de gifter sig med. Det enda de har att hoppas på är inbördes överenskommelser om att skatteintäkterna för helheten inte ska sjunka – och att de gamla församlingarna får behålla sina budgetmedel. Från kyrkans sida skulle det därför vara skäl att trygga ett rättvisare beslutfattande i nya samfälligheter med mera än hoppet om de starkas goda vilja mot de svagare.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILER: KERSTIN HESSLEFORS PERSSON

”Min oanvända kaftan står för längtan, sorg och besvikelse.”

Det blev så tyst

Kerstin Hesslefors Persson var domprost i Lund. Och sedan, plötsligt, var hon inte längre domprost. Hon har skrivit en bok om hur det är att förlora sitt jobb och falla ner i tomhet och tystnad – och hur det går att ta sig vidare.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

I garderoben i hallen hemma hos **Kerstin Hesslefors Persson** hänger en splitterny kaftan. Den lät hon sy upp inför påve **Franciskus** besök i Lund år 2016, där hon som domprost skulle medverka. Men kaftanen kom aldrig ur klädpåsen. Bara några veckor före påvens besök tvingades hon lämna sin tjänst.

– Kaftanen står för lång förberedelse, för en höjdpunkt i livet som domprost. Den står också för att få vara med i ett stort ekumeniskt sammanhang och för att bli bättre på dialog – allt det som inte fungerade lokalt, i Lund. Den står för längtan och sorg och besvikelse.

Vad var det då som hände? Svenska kyrkan genomförde en stor organisationsförändring. I Lund förvandlades sju pastorat till ett stort, och Kerstin Hesslefors Persson fick som ny domprost uppdraget att leda den nya organisationen. Det handlade om en maktförskjutning – och det var inte solklart vad som skulle bestämmas gemensamt och vad som skulle bestämmas lokalt.

Samtidigt fick kyrkorådet en ny ordförande, och han och Kerstin Hesslefors Persson såg olika på hur arbetet skulle organiseras. Men de talade inte om det.

– Vi hade olika förståelse av uppdraget och olika sätt att leda. När det blev skarpt läge och vi träffades förstod jag att han tog emot samtal från personer som borde ha gått till mig. De gick till honom och klagade på mitt ledarskap – och han tog emot dem.

Beslutet om att hon skulle bort togs

snabbt och förbereddes bakom hennes rygg. Hon fick höra att det fanns personer som inte var nöjda med hennes arbete, och under två veckor pressades hon att skriva under ett papper på att hon säger upp sig. Hon skrev under och tog emot den fallskärm som erbjöds – det kändes som det enda hon kunde göra i den situationen.

Hon hade jobbat intensivt under de tre åren som domprost, jobbat från morgon till kväll. Och plötsligt var det alldeles tyst. Inga mejl, ingen som ville tala med henne.

– Att vara i kyrkans tjänst – där finns en hängivenhet som inte är från åtta till fem. Jag jobbade hårt och jag gjorde det oftast med glädje. Och att sedan bara skriva på och gå hem ... Jag fick inte avsluta mina självavärdande kontakter, jag fick inte avsluta i församling-liv, inte säga hej då till min ledningsgrupp. Jag gick hem och det blev fullständigt tyst. Ingen hörde av sig.

Ner i det svarta hålet

Hon föll samman både fysiskt och mentalt. Vad hade hon gjort fel?

– Är jag så usel som människa? undrade jag. Var jag en dålig ledare? Tyckte de så illa om mig? Tyckte de att det jag gjorde var så illa – och så sa de ingenting?

Hennes tidigare erfarenheter av sjukdom och kris hade lärt henne att det är klokt att hålla fast vid vardagen. Hon stannade kvar i lägenheten i Lund och

mötte dem som faktiskt ville möta henne. När påven kom var domkyrkans dörrar stängda för henne, men hon satt med i publikhavet när påven kom till Malmö arena.

– Men det var förfärligt. Fysiskt och mentalt mår ingen människa bra av sådant. Jag grät och grät och grät. Jag hade haft en besvärlig ögoninflammation som hade satt sina spår, och tidvis hade jag problem med ögonen. Men under den här perioden kände jag att jag rensade mina tårkanaler.

Hur kom du igenom?

– Jag hade människor i min närhet som sa: Du är en bra människa. Du har rätt att finnas till. Du är en god ledare, det handlar om andra saker. Du är bra.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	tfn 040 831 3599 Redaktörer e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Ulrika Hansson tfn 040 831 6322 Christa Mickelsson (tjänstledig) Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599 Nicklas Storbjörk tfn 040 831 6545 Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Emelie Wikblad tfn 040 831 6836 Webbredaktör: webred@kyrkpressen.fi Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902
Redaktionen i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 redaktionen@kyrkpressen.fi		Utgivare: Fontana Media Ab Bank: Danske Bank IBAN: FI34 80001301158540 BIC: DABAFIHH
Redaktionen i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A, 68600 Jakobstad		Paradbild: Jukka Granström Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSREGISTER

Därför får du Kp som adresserad post

Kyrkpressen adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Adressuppgifterna används enbart för att skicka ut tidningen. Hanteringen av registret sker i enlighet med den europeiska dataskyddsförordningen (GDPR).

Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlems-hushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha Kp.

Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.

För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Annonss-deadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 €. Utlandet 84 €
ISSN 0356-1275

En av dem som stödde henne under den svåraste tiden var **Boel**, en kollega och vän som fått en allvarlig cancerdiagnos sommaren innan Kerstin Hesslefors Persson blev uppsagd.

– Vi hade båda suttit i domkapitlet. Jag sa till Boel: Nu får andra ersätta oss. Och hon sa: Ingen kan ersätta oss! Men nu får andra ta vid.

Här någon brett om ursäkt för det som hände?

– Din fråga får det att vända sig i magen på mig så att jag nästan börjar gråta. Tystnaden har fortsatt. Men samtidigt har väldigt många människor som läst min bok hört av sig och berättat vad boken betytt för dem. Många har varit med om något liknande.

För henne var det viktigt att tänka

KYRKAN SOM arbetsplats är bra på gemenskap men sämre på konflikthantering, säger Kerstin Hesslefors Persson.

på boken som en lärobok – vad finns det att lära sig av det hon gått igenom?

– Några månader efter uppsägningen fick jag diskbräck och hade svåra smärtor dag och natt. Jag blev opererad. Före operationen fanns en förberedelsestid, en operationstid och sedan en rehabiliteringstid. Där fanns en plan för hur jag skulle bli en läkt människa. Den planen borde finnas också när någon ska lämna sitt arbete.

Hon är tydlig med att det som hände inte var bra.

– Det fanns inget som var bra med det. Men det finns sådant som är bra med mig nu.

Hon har fått tag på en kreativitet som hon inte hade tid för i tjänsten, då hon sprang från möte till möte. Hon får äg-

na sig åt hymnologi och hon får skriva böcker. Hon drömmer om att skriva en andaktsbok utifrån **Anders Frostensons** psalmer.

– Livet är här och nu. Jag tror att det finns en Gud som har skapat mig, som älskar mig och vill mig väl. Framtiden väntar i nästa steg, i nästa andetag. Kristus kommer mig till mötes ur framtiden och detta nu är den enda tid jag har.

Idag känns hennes liv oerhört meningsfullt.

– Om jag sammanfattade hur jag klarat mig i ett ord skulle ordet vara ”vidare”. Vi längtar ofta till det som varit, men ingen människa kommer tillbaka, aldrig någonsin. Det är en stor sorg, men också en stor möjlighet.

KERSTIN HESSLEFORS PERSSON

TIDIGARE DOMPROST I LUND. STUDERAR HYMNOLOGI OCH SKRIVER BÖCKER.

AKTUELL MED BOKEN ”LIVET HÄNDER!” OM HUR HON FÖRLORADE SITT JOBB OCH SEDAN KOM VIDARE.

GIFT MED INGMAR, TRE VUXNA BARN; MARIA, JOHAN OCH ELIN OCH TVÅ BARNBARN; FRED OCH ETT SOM FÖDS NÄR SOM HELST.

Fem nya präster i Borgå stift

PRÄSTVIGNING. Borgå stift har fått fem nya präster.

I samband med prästvigningen den 7 oktober förordnas teologie magister **Jussi Meriluoto** till tf. kaplan i Iniö kapellförsamling i Västabolands svenska församling för tiden 24.10.2018–30.9.2019. Teologie magister **Jimmy Österbacka** förordnas till församlingspastor i

Pedersöre församling från 8.10.2018 tills vidare. Teologie magister **Eija Grahn** förordnas till församlingspastor i Åbo svenska församling på halvtid för tiden 8.10.2018–31.5.2019. Teologie magister **Ville Kavilo** förordnas till församlingspastor i Kronoby församling för tiden 8.10.2018–31.8.2019. Teologie magister **Patrica**

Strömbäck förordnas till församlingspastor i Vasa svenska församling för tiden 8.10.2018–31.8.2019.

FRÅN VÄNSTER: Ville Kavilo, Patrica Strömbäck, Jussi Meriluoto, Eija Grahn och Jimmy Österbacka.

FOTO: LINNEA EKSTRAND

KAJ GRANLUND och församlingsrådet Esse har varit aktiva i diskussionen om sammanslagningar i Pedersörenejdens kyrkliga samfällighet. FOTO: JOHAN SANDBERG/ARKIV

Församlingar i Pedersöre redo för fusion

FÖRSAMLINGSFUSION. Ett initiativ till en ny församling som består av Pederöre, Esse och Purmo församlingar är att vänta nästa vecka.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Den 24 oktober möts församlingsråden i de tre församlingarna på två olika plan: Dels med behandlafrågan. Det räcker med att ett av de tre råden tar initiativ till sammanslagningen för att starta processen.

Jag bedömer det som mycket osannolikt att alla tre råden skulle säga nej i det här skedet, säger kyrkoherde **Kaj Granlund** i Esse.

Församlingsrådet i Esse har diskuterat sammanslagningen på två olika plan: Dels med Pedersöre och Purmo och dels med Jakobstads svenska. För två veckor sedan mötte vi råden från Pedersöre och Purmo. Där uttrycktes viljan att församlingarna inom Pedersöre kommun ska gå ihop. Stadsförsamlingen Jakobstads svenska står då utanför, säger Granlund.

Vid mötet fattades inga beslut. De tas i respektive församlingsråd.

Jag upplever att det finns delade åsikter. Jag tror att de som vill ha en församling av tre befarar att det bli en för stor bit att sy ihop en fungerande församling av alla fyra. Vi tre landsortsförsamlingar är ganska lika till vår verksamhet och kultur. Min åsikt

är att ifall vi inte kan göra det vi borde så gör vi det vi kan, säger **Mats Björklund**, medlem i församlingsrådet i Pedersöre.

Tf kyrkoherden i Purmo, **Tomas Portin**, påminner om att församlingarna redan 2012 kom till att de ska bilda en församling av de tre i Pedersöre. Men då förföll tanken på grund av reformförslagen inom rikskyrkan.

Ett initiativ är ett ställningstagande för en ny församling. Inte emot något, säger Portin.

Kyrkoherden i Jakobstads svenska, **Bo-Göran Åstrand**, tror ändå inte att loppet är kört för Jakobstads del.

Jag är glad över att den här frågan nu rör på sig. Men vi är gärna med i den nya församlingen och vi har goda motiveringar till det. Sannolikt kommer vi att framföra det önskemålet till domkapitlet.

Troligen är det domkapitlet som i praktiken avgör frågan om Jakobstads svenskas medverkan i den nya församlingen. Domkapitlet bereder initiativet till Kyrkostyrelsen som fattar det slutliga beslutet. Kyrkostyrelsen ändrar vanligtvis inte på domkapitlets förslag.

Vi har fört goda diskussioner också med Jakobstad. Det viktigaste för oss i Esse är att frågan avancerar, säger Granlund.

Ifall initiativ tas nu kan sammanslagningen ske tidigast den 1 januari 2020.

Vem talar för kyrkan

KOMMUNFUSION. När kommunerna diskuterar fusion har de lokala församlingarna ingen talan. De ställs inför fullbordat faktum. I Korsholmsförsamlingarna oroar man sig för att drabbas på samma sätt som Vasa svenska om kommunerna går ihop.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det finns en konkret rädsla i Korsholm för att församlingarnas utrymmen ska stängas och att man mister Kyrkpressen. Oron är utbredd, inte bara bland förtroendevalda utan också bland medlemmarna. Så har det gått för Vasa svenska, säger kyrkoherde **Ann-Mari Audas-Willman** i Solf.

Hon har aktivt informerat sin församling om de kända konsekvenserna av en eventuell kommunfusion mellan Vasa och Korsholm.

För en dryg månad sedan möttes 62 församlingsmedlemmar för att diskutera församlingsvalet och följderna av en kommunfusion. Frågorna hör ihop, för de förtroendevalda ska i någon form behandla fusionen.

Ett av problemen är att kyrkan och församlingarna inte har någon talan när fusionsavtalet görs upp. Man ställs inför fullbordat faktum och måste anpassa sig efter den nya situationen.

Kommunalpolitikerna gör det enkelt för sig när de avfärdar frågan med att säga att det får kyrkan sköta. De har ju ett ansvar för alla kommuninvånare, också för de åttio procent som hör till kyrkan, säger Audas-Willman.

Hon säger att det inte finns tillräckligt många politiker i Korsholm som sitter både i kommunala och kyrkliga förtroendeorgan för att den här frågan skulle ha beaktats.

Kanske det uppfattas lite oppositionellt att lyfta fram frågan nu, men någon måste göra det. Som kommunalpolitiker kan man inte vara insatt i allt.

Stor skillnad i kyrkoskatten

Audas-Willman pekar speciellt på de olika skatteprocenten mellan de kyrkliga samfälligheterna i Vasa och Korsholm. I Vasa är den 1,4 och i Korsholm 1,85. Ifall den hålls på Vasas nivå innebär det 1,2 miljoner euro mindre i inkomster för Korsholm.

Församlingarna och samfälligheten i Korsholm har idag 64 anställda som tillsammans gör 54 årsverken. Med Vasas nivå på skatten blir det 25 årsverken färre ifall allt tas från lönerna. Då årsverkerna är räknade på medellönerna kan det drabba ännu fler som har lägre löner, eftersom det måste finnas ett visst antal präster och kantorer.

Med den organisation samfälligheten i Korsholm har ser hon ingen möjlig inbesparing på förvaltningssidan.

Teoretiskt kan man också spara på fastigheterna. Men oberoende av kom-

munstrukturen förändras inte geografin i Korsholm.

Är det inte realistiskt att tänka sig att kyrkoskatten höjs i Vasa och sänks i Korsholm vid en fusion?

Vasa höjde skatteprocenten från 1,25 till 1,4 procent 2017. Året därpå röstades ett förslag att höja till 1,5 procent ner i en mycket jämn omröstning. Jag tror inte att Vasa är beredda att höja till 1,6. Med långa tändar kan de kanske gå med på 1,5. Jag kan inte tro att man vill höja kyrkskatten i Vasa endast för att korsholmarna ska få behålla sin nivå utan att det genererar något i Vasa.

Samfälligheterna i Vasa och Korsholm har tillsatt en arbetsgrupp som ska föra preliminära diskussioner om en sammanslagning. Gruppen har hittills träffats en gång. Audas-Willman är en av Solfs representanter i gruppen.

Mötet var närmast en artighetsvisit där vi lärde känna varandra och varandras församlingar, för de facto har vi inte haft något samröre. Vi har inte alls diskuterat fusionen ännu för vi vet ju inte om den blir av.

Solf vill vara självständig

Församlingarnas ledningsgrupp i Korsholm har uppmanat församlingarna att diskutera vilka önskemål de har vid en eventuell fusion.

Församlingsrådet i Solf har åsikten att församlingen ska förbli självständig i den nya samfälligheten ifall det blir en kommunfusion. Rådet vill ha fortsatt verksamhet på nuvarande nivå med gudstjänst varje söndag.

ANN-MARI AUDAS-WILLMAN ser en oro över fusionsplanerna med Vasa i sin församling i Solf.

Det närmar sig jul, snart kommer han igen... Vår egen tomte!

Julpaketinsamlingen har börjat!

Hoppets stjärna

www.starofhope.fi
info@starofhope.fi

Hoppets stjärna rf
Teigelbruksvägen 7 A
64200 Närpes

06-225 3698

Onsdags Event

Jakobstads **ARBIS**
Där drömmar blir sanna

Biljetter och info på
arbis.jakobstat.fi
eller 06 786 3264

Armlös, benlös, men inte hopplös
Mikael Andersson 7.11 kl 18.30
Campus Allegro

Det är aldrig omöjligt trots att man inte har de bästa förutsättningarna. Redan som nyfödd dömdes Mikael Andersson ut när han föddes utan armar och ben. Mikael ger en positiv syn på de möjligheter man själv kan påverka och förändra i sin egen livssituation.

Andreaskyrkan HÖGBERGSGATAN 22

Välkommen till **ISRAEL I FOKUS** fr 19.10 kl 18.
Dr **KENNETH SILVER**: "Israel - det förlovade landet".
Sång o musik **ANDREAS FORSBERG**. Ledare **TG GULL**.
www.andreaskyrkan.fi

Köpes antikviteter
i hela svenska Österbotten

- Alla sorters möbler, oberoende av skick
- Annat gammalt lösöre och hela dödsbon.

Köp- och försäljning Raul Pohjonen
Idrottsg. 19, Gamlakarleby. Svar på svenska 06-831 3137, 044-913 8284

Kontant betalning
Varorna avhämtas.

när kommuner går ihop?

I dagsläget finns det inget konkret för församlingsråden att ta ställning till. Inte ens efter att den kommunala styrgruppen informerat församlingarna.

– Den informationen var sju minuter lång, säger Audas-Willman. Inga frågor har ännu ställts till församlingarna. Vi har inte tid att sätta arbete på något som vi inte vet om det blir av. Ifall det beslutet tas får vi sätta igång oberoende av vad vi tycker. En fusion innebär väldigt stora förändringar som kommer att kräva mycket planering och målmedvetet arbete. Då måste Korsholmsförsamlingarna ha resurser att satsa på det.

”Inga frågor har ännu ställts till församlingarna.”

Får konsekvenser för stiftet

Hon tror att fusionen kan få konsekvenser för hela Borgå stift. Vilka vet man ännu inte.

– Prenumerationen på Kyrkpressen till församlingsmedlemmarna har nämnts som en tröskelfråga, om man kan använda det ordet när vi inte har något förhandlingsläge. Jag utgår från att den frågan förs fram i diskussionen. Vi värnar om Kyrkpressen inte enbart för att serva våra medlemmar utan också som en solidaritetshandling mot hela stiftet. Det måste vi börja våga säga högt. Det är en sorg för mig att Vasa svenska ställt sig utanför. De är en av Svenskfinlands största församlingar och deras beslut har konsekvenser för andra. Det säger jag inte för att jag blir intervjuad av Kyrkpressen.

I Korsholm finns också en stor oro för fädernas kyrka.

– Församlingens ställning är viktigare för korsholmarna än vad jag trodde. Det handlar inte bara om verksamheten idag, utan det finns de som vill hedra sina anhöriga genom att bevara kyrkan och församlingen.

Finns det något positivt för kyrkan i en fusion mellan Vasa och Korsholm?

– Jag vill kunna säga det, men det blir i så fall konstruerat. Det finns alla möjligheter till samarbete redan idag men möjligheten har inte använts. En del förtroendevalda som argumenterar för större enheter säger att då behöver färre syssla med den tråkiga administrationen. Det är tycker jag kränkande. Det finns faktiskt de som tycker om administration och därför sökt sig till en position där man får leda kyrkan lokalt. Det ska man inte förakta. Man sparar heller inga pengar på att ha fler kaplaner då kaplanerna i Vasa har nästan lika hög lön som kyrkoherdarna i Korsholm.

Kyrko-skatten bestäms senare

FUSION. Trots föresatsen kan de kommunalt utsedda förhandlarna i Vasa och Korsholm inte göra upp ett heltäckande samgångsavtal. De kan inte ta ställning till kyrkoskattens storlek.

TEXT: JOHAN SANDBERG

När de kommunala förhandlingarna gjort sitt ska de presentera ett samgångsavtal som invånarna i Korsholm ska få ta ställning till i en rådgivande folkomröstning.

– Då ska de godkänna eller förkasta avtalet som helhet. Det ska inte längre omförhandlas, säger **Lars Gästgivers**, ordförande för styrgruppen och kommunstyrelsen i Korsholm.

När kommunen förhandlar har församlingarna ingen talan. Kyrkan ställs inför fullbordat faktum när de kommunala besluten är fattade.

– Jag förstår problemet, men kyrkan är en skild organisation och vi kan inte blanda oss i en annan organisations inre angelägenheter, säger Gästgivers. Sådan är lagen.

Vem för då kyrkans talan?

– Det måste kyrkan själv göra. Vi möttes i Solf för några veckor sedan då vi informerade församlingarna. Där blev det sagt att de ska börja diskutera. De hittar garanterat varandra. Jag tror heller inte att någon församling blir instängd i ett hörn.

Gästgivers gissar att folkomröstningen sker i februari eller mars nästa år.

– Sedan är det upp till de 43 medlemmarna i Korsholms kommunfullmäktige att analysera resultatet och ta ett politiskt beslut i frågan.

”Vi kan inte blanda oss i en annan organisations inre angelägenheter.”

BISKOPSVÄL ESBO STIFT

Hintikka och Holma gick vidare

Kaisamari Hintikka, generalsekreterare för Lutherska världsförbundet, och **Juhani Holma**, utbildare i gudstjänstliv, samlade flest röster i första omgången i biskopsvalet i Esbo stift.

Hintikka fick 338 röster (40,9 procent) och Holma 173 röster (20,9 procent).

Valets andra omgång ordnas den 1 november.

DOMKYRKAN BORGÅ

Säkrast och modernast

I samband med att Borgå domkyrka byggdes upp igen efter branden 2006 installerades ny säkerhetsutrustning som var säkrast och modernast i Finland.

– Kyrkan försågs då

bland annat med ett högttrycks-sprinklersystem som också sprinklar det yttre skalet samt med flamdetektorer på kyrkans tak, berättar **Boris Björkendahl**, pensionerad fastighetschef i den kyrkliga samfälligheten i Borgå. Björkendahl var i tjänst under återuppbyggnaden

av domkyrkan. Han gick i pension 2012, några efter att kyrkan återinvigdes år 2009.

Man behöver alltså inte gå så långt som till kyrkor i Sverige för att hitta sprinklersystem för ytterväggarna, som vi skrev i senaste nummer.

I åttonde led

ARV. Syskonen Ingeborg och Per-Olof Korander är kyrkans tjänare i åttonde generationen. De gräver gravar, tröstar församlingsbor och fixar lite av varje vid kyrkorna i Degerby och Sjundeå, precis som deras förfäder gjort.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

– Det här är vår farfar, **Alvar Korander**.

Vi sitter i sakristian i Degerby kyrka och studerar ett gammalt fotografi på två Koranderska bröder, den längre **Martin** och den kortare Alvar. Bägge två jobbade som gravgravare och klockringare i Sjundeå kyrka – först Alvar, sedan Martin.

Och efter Martin var det Per-Olofs och Ingeborgs pappa **Osvald** som tog över.

– Och vi följde ju med. Då hade vi någonting att göra, säger **Per-Olof ”Pärre” Korander**. (Också kallad ”chefen” eller helt enkelt ”Korander”).

– Vi var alltid med pappa. Det hörde till. Jag for till honom genast efter skolan och mamma blev orolig, säger **Ingeborg ”Ia” Korander**.

Syskonen Koranders titel är i dag ”församlingsmästare”. Deras förfader **Abraham Abrahamsson** var kyrkvakt i Sjundeå åren 1716–1794. Och så gick yrket vidare från far till son i generation efter generation – och år 2011 äntligen också till en dotter, Ingeborg.

Ingeborg Korander hade redan två utbildningar – hon var trädgårdsmästare och massör – och hon trivdes med massörsyrket.

– Men sedan var det som om en högre makt skuffat mig i en ny riktning,

och jag bara måste följa uppmaningen.

Hon sökte och fick jobbet som kyrkvaktmästare i Sjundeå församling. Hennes äldre bror Per-Olof har arbetat med samma uppgifter i Ingå församling sedan år 1987.

Ibland är man psykolog

När de var barn och hjälpte pappa med arbetet lärde de sig att ringa i kyrkklockan och att sköta gravar.

– Och på fredagen och lördagen krattade vi gravgårdsgångarna. Det var mycket viktigt! säger Ingeborg.

Mycket av arbetet som församlingsmästare kan man lära sig, annat måste man helt enkelt ha i blodet. Goda sociala färdigheter, till exempel. Att vara smidig, men samtidigt bestämd.

– Vår farfar Alvar lär ha varit lite av en psykolog och jag är likadan, säger Per-Olof.

– När folk hade problem så kom de till honom. Prästerna var ju herrskap på den tiden, inte vågade man gå till dem. Och kanske var man orolig för att prästen skulle säga ”du är syndare, det är ditt eget fel!”.

Ingeborg håller med. Församlingsmästaren är församlingens pr-person och självårdare.

– Men alla förstår inte att det är så, säger hon.

Och medkänslan ska vara äkta och komma från hjärtat, säger Per-Olof.

– Här i Degerby känner jag alla och

alla känner mig. När någon dör brukar de anhöriga ringa mig och fråga: ”Vad ska vi göra?” Och sedan kan de säga: ”Nog är du väl här sen när det gäller? Inte är du väl ledig?” Det har hänt att jag kommit till kyrkan för att vara i tjänst vid en begravning även om jag haft semester.

Brudgummen som var tyst

Men alltid kan man inte vara förstående och mjuk. Ibland måste man vara benhård. Folk glömmar lätt bort att kyrkan är ett sakralt utrymme, en helig plats.

– För några år sedan var det ett bröllop i Sjundeå. Då kom blivande svärmor dit med två duvor i bur. Dem hade hon tänkt släppa fria under vigselakten som en symbolisk gest. Det tog en kvart att få henne övertygad om att det inte var möjligt, säger Ingeborg.

– Nej huhuh! säger Per-Olof. Inne i kyrkan! Och hur skulle man få ut dem sedan?

Själv minns han särskilt en vigsel för många år sedan.

– Paret stod vid altaret och prästen frågade brudgummen ”vill du ta hen-

PER-OLOF KORANDER hänger upp psalmsiffror i kyrkan i Sjundeå, där släkten Korander verkat i åtta generationer. Syster Ingeborg Korander assisterar. FOTO: JUKKA GRANSTRÖM

ne till din äkta hustru och älska henne i nöd och lust?” – och han sa ingenting. Stod där bara och flinade. Folket vred på sig i bänkarna och bruden blev allt rödare i ansiktet, men han var tyst. Sedan ställde prästen frågan på nytt, och då svarade han tillslut ”jojo”.

Efteråt kröp det fram att brudgummen slagit vad med sina kompisar om att han skulle klara av att vara tyst när frågan kom.

– Då sa jag till honom: ”Det där var nog en dålig början på ett äktenskap.” Numera brukar jag säga till brudgummarna: ingen alkohol och inga konstigheter. Allt ska gå rätt till.

Spade eller bobcat?

Ingeborg och Per-Olof Koranders arbete ser ganska olika ut även om titeln är densamma. Ingeborg jobbar i en samfällighet och har många kolleger. Per-Olof är ganska ensam på sin post i Degerby kyrka.

Ingeborg ringer i klockorna i Sjundeå genom att trycka på en knapp – Per-Olof klättrar upp i klockstapeln och drar i ett band. Ingeborg gräver gra-

Det gyllene korsets återkomst

I tio år har Per-Olof Korander lobbade för att det klot och det kors som pryder Degeby kyrka ska förgyllas igen. Under Porkala-parenthesen plockade ryssarna ner klotet och korset för att roffa åt sig guldets – men guldets fanns ju bara på ytan. De skrapade loss förgyllningen och kastade korset på en åker. När Degerbyborna återfick sin kyrka placerades klotet och korset på kyrkspiran igen, men de blänkte inte längre i guld. I höst blir Per-Olof Koranders dröm äntligen sann. Korset och klotet har åkt iväg till en förgyllare, och i dag, torsdag, ska de upp i spiran igen. – Alla på byn frågar mig hela tiden när korset ska komma tillbaka. Sen när det sitter där på kyrkspiran igen kommer det att glänsa ända fram till stora vägen!

Gå in på www.kyrkpressen.fi och följ med hur korset återvänder till kyrkspiran i Degerby.

I DEGERBY kyrka ringer Per-Olof Korander i klockorna för hand. Ingeborg Koranders två döttrar hoppar ibland in som klockringare, om det behövs. FOTO: SOFIA TORVALDS

var med bobcat, Per-Olof med spade. – Jag får ju bra kondis! Det är som att vara på gymmet! Så här gör jag, och så här, säger han och visar med vida rörelser hur han svänger sin spade. – Och när allt är gjort har både kroppen och själen fått sitt. På tal om själen – hur mår den av ett

arbete som är så tätt sammankopplat med kyrkan som byggnad, ett arbete där man representerar kyrkan? – Man kan inte jobba med det här om man bara jobbar för att det är ett arbete. Det måste vara något mer, säger Ingeborg. Hon minns en begravning några veckor tidigare. De var kanske tio stycken i kyrkan och allt gick fint, kyrkklockorna tonade ut. – Och precis när klockorna tystnade sken solen in genom kyrkfönstret och lyste på kistan och på blommorna. Alla vi som var där stannade kvar ännu i en kvart. Det var en känsla av att nu handlar det om något större. Nu stannar vi här och ingen rör på sig. Men ibland är stämningen precis den motsatta. – Om de anhöriga inte kommer överens kan man liksom känna det i luften. Per-Olof håller med om att den här uppgiften är mer än bara ett arbete. Att vara församlingsmästare är inte som att tillverka skruvar och muttrar – det är på liv och död.

”Jag får ju bra kondis! Det är som att vara på gymmet!” Per-Olof Korander om att gräva gravar med spade.

Därför har han blivit besviken då han sett det som ibland pågår i kulisserna: att präster och kantorer inte alltid prioriterar förrättningarna, att de skaffar vikarier, att de drar sig för att förbereda sig ordentligt eller sätta tid på att delta i minnesstunden efter en begravning. – Den attityden – att det ska gå hastigt undan och att det inte är så viktigt med minnesstunden – den ska bort. Man ska satsa sin energi på förrättningar och blir det energi över kan man satsa på annat. **Om ni fick bestämma i församlingen, skulle ni då prioritera dop, vigslar och begravingar?** De nickar samstämmigt. – Ja, de är de viktigaste. Det är då människor behöver oss. Församlingen måste jobba på sitt förhållande till församlingsborna. Därför har syskonen Korander alltid, alltid tid att tala med människor, vare sig samtalet tar tio minuter, två timmar eller en hel eftermiddag. – Om vi stöder dem så stöder de oss sedan när vi behöver stöd.

ELLIPS

Att gråta på bokmässan

På bokmässan i Göteborg plöjde jag mig fram genom en tätt packad folkmassa för att hitta till ett auditorium där biskop emeritus **Martin Lönnebo** skulle tala om en ny utgåva av sin bok *Frälsarkransen*.

Lönnebo är idag närmare 90 år gammal. Han talade långsamt. Ofta kände jag att han ville svara på andra frågor än de som ställdes, och jag önskade att han fått.

Men det konstiga var att nästan genast när han började tala så började jag gråta. Det kändes pinsamt. Auditoriet var inte fullt så jag satt lite för mig själv i kanten av en bänk, och när tårarna strömmade längs mina kinder försökte jag torka dem diskret, som om jag bara ville stryka en hårslinga från ansiktet.

Jag minns egentligen bara en enda sak han sa, och det var när han bestämde sig för att ignorera intervjun och helt enkelt säga det han ville få sagt. Han talade om Gudspärlan i det eumeniska radband som han skapat, den gyllene pärlan. ”Du är gränslös, du är nära, du är ljus, och jag är din”, upprepade han långsamt de ord som jag läser för mig själv varje dag. Men sedan stannade han upp och såg på oss. Han ville verkligen att vi skulle förstå. ”Och det betyder att hos Gud finns bara ljus. Där finns inget mörker alls. Ingen mörkare fläck. Bara ljus.”

Och jag grät ännu mer. Ibland behöver man inte säga någonting speciellt. Man kan fylla alldeles enkla ord med intensiv närvaro.

Och jag är fullkomligt övertygad om att det finns en närvaro som enbart är god, som enbart är ljus, och när man känner av den så börjar man alltid gråta.

■ SOFIA TORVALDS

Orden blir viktiga då känslor är involverade

TILLFÄLLIGHETSDIKT. Hon upplever det värdefullt att sätta ord på allmängiltiga känslor av både sorg och glädje. Författaren Catharina Östman i Vasa vill ta tillfällighetsdikten till heders igen.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– När vi delar viktiga händelser som vid dödsfall, bröllop, födelsedagar och liknade med varandra är starka känslor är inblandade. Då är orden vi talar till varandra särskilt viktiga, säger **Catharina Östman**.

Hon vill nu slå ett slag för brukspoesin som hon upplever underskattats de senaste decennierna.

– Dikten har hamnat ut i marginalen, för den omtalas inte på det som sätt den är värd.

Orden kan bli mer betydelsefulla vid livets existentiella milstolpar.

– Poesin har då en inbjudande funktion. Den kan bli en kanal till stöd och uttryck för det som människorna bär på.

I dagens informationssamhälle med snabba korta texter ser hon ett särskilt stort behov av det dikter förmedlar.

– Dikten kommer ur ett meditativt läge som man stannar upp vid. Den är något man inte bara surfar förbi.

Hon tror på de eftertänksamma och långsamma orden.

– De kan ha en makt som man ofta förbiser i det snabba flödet på nätet. För mig är en viktig värdering att människor i dagens samhälle ska kunna känna gemenskap. Den vill jag arbeta för genom att söka orden som fungerar.

Tror på diktens återkomst

Catharina Östman talar om tillfällighetsdikt och brukspoesi.

– Tillfällighetsdikt är en äldre term som användes på sjutton- och adertonhundratalet när man skrev dikter för speciella tillfällen. På den tiden var det mycket vanligare än vad det är idag. Bruksdikt syftar närmast på poesi som

används konkret i ett visst läge.

Förr var det vanligare att man beställde verk av konstnärer. Det beställdes också dikter av författare.

– Det behovet finns ännu idag, till exempel Lars Huldén anlätades ofta för akademiska jubileer där tillfällighetsdikten fortfarande fungerar.

Östman tror att intresset för dikten kommer att öka.

– Det är normalt att det som håller på att försvinna så småningom blir exotiskt och lever upp igen. Jag tror på ett ökat behov av tystnad och långsamhet när folk blir trötta i sina hjärnor.

Poesi behöver inte bara vara något som läses i enskildhet. Östman berättar om hur Mark Levengood som konferencier på en konsert i Trefaldighetskyrkan i Vasa för något år sedan tog dikten i bruk.

– Han läste en gammal dikt av Jarl Hemmer med känsla. Det var en fin upplevelse. Han litade på diktens förmåga att kommunicera.

Hur kommer man till det?

– Jag tänker mig att en fungerande poetisk kommunikation är en process i flera led där flera saker synkroniserar med varandra. Som författare får jag jobba med frestelsen att sjunka in i klichéer. Det första steget i det skapande ögonblicket är att nollställa sig. Jag måste frigöra mig och känna att det här klarar jag inte av. Jag famlar och i det tillståndet kan ord bli mig givna. Samtidigt som det ligger blod, svett och tårar bakom släpper jag också greppet. Det är en ganska intressant process som inte går att förklara. Jag behöver hitta

PARKEN UTANFÖR arbetsrummet på Vasklot i Vasa är en av de platser där författaren Catharina Östman hämtar sin inspiration. Nu vill hon dela med sig ord i sorg och glädje.

fram till det språk som känns naturligt och genuint.

Den som läser dikten och jordmånen hos åhöraren inverkar också.

– När det fungerar som bäst faller allt på plats. Mottagaren behöver orden som förmedlas av en som förstår dem.

Dikter att återvända till

Nu vill hon erbjuda poetiskt skapande som andra får ta i sina händer, på ett sätt som känns bra för dem i samband med viktiga händelser i livet.

– Jag vill inte sträva efter perfektion och kontroll över hur texten används. Jag vill heller inte skriva dagsländor utan dikter som man kan återvända till. Vi befinner oss i olika känslolägen och jag tror att orden kan tränga igenom också i ett senare skede. Det behöver inte ske vid det enskilda tillfället när dikten läses upp.

Allt kreativt arbete kräver tid.

Rysare i klassisk miljö

BOOK

Hallonbacken

Författare: Eva Frantz.
Förlag: Schildts & Söderströms 2018

För fattiga Stina är det ett äventyr att få komma bort från Sjömansgatan där hon legat och hostat hela

sommaren, ut på landsbygden till sanatoriet Hallonbacken. Läkarna vid sanatoriet vill testa om frisk skogsluft kan hjälpa lungsjuka barn, så för dem är Stina en viktig person. Sanatoriet känns som ett slott, stort och märkligt ödsligt. Stina är ensam i sin sal, där ute ser hon mest de rika damerna som kommit för att vila upp sig. Av de andra barnen som sköterskorna försäkrar snart ska komma ser hon

inga spår – tills hon träffar Ruben som tar henne med på nattliga färder runt sanatoriet och berättar om den mystiska branden som förstörde östra flygeln. Berättelsen håller till en början ett ganska lugnt tempo – så händer det för det mesta inte så mycket vid sanatoriet heller. Först finns bara en vag aning om att det är något märkligt som pågår, men snart blir det ganska klart att något vid Hallonbacken inte

är som det borde. Efter en handfull kapitel blir boken lätt att sträcläsa. Språket i boken markerar tid och miljö, men är annars ganska rakt och okomplicerat. Handlingen är förlagd till mellankrigstid och några delar utspelar sig på verkliga platser i Helsingfors. Miljön vid Hallonbacken däremot känns framför allt inspirerad av rysargenrens traditioner och konventioner. Ett gammalt slottslukande sjukhus är en klas-

sisk miljö för en rysare av en anledning: det funkalar. Om berättelsen klarar balansgången mellan att ge tillräckligt med ledtrådar och att göra det lite för enkelt att lista ut mysteriet på Hallonbacken beror nog främst på läsarens erfarenhet av liknande berättelser. Spännande blir det oberoende, och precis så skrämmande som jag föreställer mig att kan passa de flesta i målgruppen.

■ EMELIE WIKBLAD

– Man måste låta tankar och idéer sjunka in och testa olika alternativ. Säl- lan kommer det som rinnande vatten, då ska man ha ett benådat ögonblick. Vanligtvis skriver hon dikt utan rim. Men hon tycker också att bundna for- mella krav som rim och symmetriska verser stimulerar kreativiteteten. – De kan göra att hjärnan får en boost. Oberoende så är musikaliteten i språket viktig för mig. En stavelse för mycket i fri vers kan också kännas fel. Som bäst skriver Catharina Östman på en historisk roman. Samtidigt vill hon föra poesin närmare människor –

na genom att erbjuda sig att skriva dik- ter eller sångtexter till högtidsstunder på beställning. – Jag gärna dela med mig av den gläd- je tillgången till ord kan ha. Språket är en källa till närhet mellan människor när det fungerar som bäst. I individu- ellt anpassade dikter blir orden en bro i en viktig situation. När samma dikter förekommer i dödsannonserna riskerar de nötas ut. – De kan vara jättefina dikter och man kanske vill ha det just så. Men i unika situationer kan det finnas uni- ka behov.

”Dikten kommer ur ett meditativt läge som man stannar upp vid. Den är något man inte bara surfar förbi.”

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Vad jag förväntar mig av en präst

Häromdagen talade jag med en person i kyrkan som var så himla besviken på sina prä- ster: de perso- ner hen var- je dag jobbar tillsammans med. Och jag sa, typ ”jag

vet”, för jag har hört en del om präster jag också. Jag fattar att mina för- väntningar är orimliga. Jag fattar att präster är vanli- ga människor, jag fattar att de kommer på jobb och har en dålig dag och tappar sina nerver, jag fattar. Men nu tänker jag ändå

göra en lista. Förlåt, stack- ars ni! Jag vet att många av er haft burnout och ännu fler är på god väg mot den. Men ni är kyrkans mest synliga tjänare. 1. Var alltid vänliga mot okända personer, till och med de äckliga typerna. De har kanske aldrig träffat

en präst förr. Kill them with kindness. Förresten: var all- tid vänliga mot alla. 2. Skippa sarkasmen helt, skippa de subtila tillrätta- visningarna som pyser ut när ni är irriterade och tyck- er att andra är inkompeten- ta. Det är inte värt det. 3. Lyssna på människor.

Det finns forskning som sä- ger att präster är mer nar- cissistiska än genomsnittet. Visa att det inte är så. 4. Fatta att det inte häng- er på er. Det hänger på Gud. Ni är statister i det här mäktiga skådespelet där huvudpersonen, förbryllan- de nog, är osynlig.

5. Gå till varje förrätt- ningssamtal som om ni skulle på arbetsintervju för en post som brittisk hov- mästare. Tjänande attityd. 6. Alla de här punkter- na gäller förresten oss alla. Och nej, jag klarar inte hel- ler av dem. Ny dag imorgon. Lycka till, vi!

Och jag ser annorlunda

BOK

Bruna Flickor

Författare: Koko Hubara
Förlag: Förlaget 2018

Jag hade inte en aning om hur fördomsfull jag är för- rän jag läste **Koko Hubaras** bok *Bruna Flickor*. Jag ha- de i själva verket gått om- kring och känt mig ganska självbelåten. Jag menar: jag är en person som ler vänligt mot tiggare på gatan och ger dem pengar när jag har kontanter, jag är den som är extra noggrann med att hälsa invandrarchauffören godmorgon, och när en liten Brun Flicka en gång inte ha- de pengar till sin bussbiljett steg jag upp och betalade den. Jag känner Brun Flick- or. Grattis jag, liksom. Men de som Koko Hubara i första hand riktar sin essä- bok till (”känslöessäer” ly- der underrubriken) är in- te de där typerna som skri- ver rasistiska texter på nä- tet eller ropar n-ordet efter folk. Det vill säga de öp- pet rasistiska personer som medelklassjournalister som jag gärna ser att är proble- met.

Nej, Hubara skriver till oss, till mig. Hon skriver, tänker jag, om *avståndet*. Det är det främlingskap jag instinktivt projicerar på ra- sifierade personer jag in- te känner. Jag har aldrig re- agerat på att personer som inte är vita främst syns i re- klamkampanjer för yrkes- skolor. Jag har aldrig tänkt på att damtidningarna inte innehåller några make-up- tips för personer med mör- kare hudfärg än den tradi- tionellt finländska. Som finlandssvensk är det otroligt nyttigt att läsa Hubara också för att vi de- lar en minoritetsupplevelse,

men den är så totalt an- norlunda. När jag går med mitt barn till läkaren blir hen förvånad över att bar- net behöver tolk (och tol- ken är jag som lyckligtvis är tvåspråkig). Medan en Brun Flicka som går till läkaren genast får frågan ”ska vi ordna med tolk?” även om hon är född och uppvuxen i Finland. Jag har aldrig tänkt på ex- otiseringen, på hypersexu- aliseringen, på förväntning- en att en Brun Flicka ska vara vild, undergiven och rapp i käftan, allt på samma gång. Att hon lever med att början på varje relation ald- rig är att den andra inte vet något om henne och där- för är öppen för att hon kan vara en massa olika saker. Vad Koko Hubara gör är helt enkelt att skriva om si- na erfarenheter. Jag tror allt mer på att det är det en- da sättet att skriva om nå- gonting. Just den här berät- telsen om att vara männis- ka är en berättelse om att vara Brun Flicka i ett väl- digt vitt Finland, men den är också en berättelse om att vara jude med rötter i Ye- men, om att vara en mam- ma som inte ser ut som sin mamma och inte som sin dotter heller (alltid ha fö- delseattesten med), om att känna sig hemma i Paris, om att höra hemma i Israel men ändå inte alls. Jag tänker också att jag egentligen inte tidigare läst en medelklassberättel- se om att vara så utsatt för sexuellt våld.

Vad jag hoppas: att jag och sedan du härefter ska se världen med andra ögon och att det ska bestå. ■ SOFIA TORVALDS

KOKO HUBARA är journalist och författare. Hon har grundat och driver bloggen Ruskeat Tytöt. FOTO: NIKLAS SANDSTRÖM

SANDRA STRÖMVALL har bland annat varit med och skapat tv-serien ”Himlaliv”.

Mediemänniska som är rotad i tron

MEDIA. Sandra Strömwall har jobbat inom mediebranschen i nästan tjugo år. Under åren har hon hunnit jobba med Himlaliv och skapa den prisbelönta barnserien Amanda.

TEXT: EMILIA JANSSON FOTO: JOHAN SANDBERG

Sandra Strömwall hade alltid varit intresserad av journalistik men valde att börja studera till lärare. Då Åbo Akademi öppnade en medielinje år 1999 beslöt hon att söka till linjen. Studierna möjliggjorde praktik på Yle en sommar, vilket ledde till att hon senare fick fast anställning.

– Jag har alltid gillat att skriva, och därför valde jag att bli journalist. Sedan har det inte blivit så mycket skriven journalistik i alla fall, men nyfikenheten inför människor har varit den gemensamma nämnaren i alla mina olika jobb på Yle.

På Yle har Strömwall varit engagerad i många olika projekt, bland annat Himlaliv. Himlaliv är ett program där olika människors syn på tro presenteras. Programmet hade premiär år 2008.

– Vi ville lyfta fram människors berättelse. I början hade vi många spretiga idéer och vi planerade allt möjligt. Det Him-

laliv som vi ursprungligen planerade ser inte ut som Himlaliv gör idag, säger Sandra Strömwall.

Programmet gav Strömwall chansen att få träffa många människor med olika livsöden. Hon fick bland annat följa med sångerskan Pandoras liv i ett halvt år.

– Jag fick träffa olika människor som hade tänkt och reflekterat mycket. Det kändes som om jag fick nya vänner varje gång.

”Men jag kan även försvara mediemänniskor inför konservativa kristna. Jag tycker det är bäst om man kunde skapa en diskussion där strävan är att försöka förstå varandra istället.”

Sandra Strömwall

Barnserie med videobloggar

Strömwall är också skaparen bakom den prisbelönta barnserien Amanda. Programmet följer genom videobloggar och drama en ung flickas vardag. I varje avsnitt behandlas olika viktiga ämnen.

– Då jag tog upp idén var det redan trendigt med Youtubekanaler. Jag har själv en ung dotter som kollar på olika videobloggar. Utgångspunkten var att det skulle vara en tjej som hade en egen Youtubekanal, men att vi samtidigt också skulle visa hennes vardag.

Programmet fick tummen upp och började produceras.

Många människor är involverade i att göra serien så realistisk som möjligt.

– En del av redaktionen planerar tillsammans och ibland tar vi in människor utifrån. Vi vill fånga det som är viktigt för barnen.

För att serien ska handla om ämnen som barn bryr sig om jobbar redaktionen mycket

tillsammans med barnskådespelarna.

– Vi talar mycket med dem så att vi träffar rätt. Mycket har förändrats sedan jag själv var tolv år.

Kristen inom media

Som troende inom mediebranschen kan man ibland bemötas kritiskt. Strömwall balanserar själv mellan de olika världarna.

– Människor inom media ska vara kritiska, men ibland kan personer tala om sådant de egentligen inte vet något om. Då börjar jag försvara tron. Men jag kan också försvara mediemänniskor inför konservativa kristna. Det bästa skulle vara om man kunde skapa en diskussion där strävan är att försöka förstå varandra i stället. Även om jag vet att det kan låta klyschigt.

Även om kristendomen ofta möter kritik känner sig Strömwall inte utpekad.

– Människor talar negativt om kristendom, men jag som person har aldrig blivit dömd. Det finns en respekt för människan.

I allmänhet tycker Strömwall att hon inte haft större problem med att vara kristen i mediebranschen.

– Det är ett bra klimat där jag jobbar.

För Sandra Strömwall har den kristna tron alltid varit viktig. Tron kan också synas i hennes jobb.

– Min tro är min grundsten i livet. Där finns trygghet, mål, riktning och goda värderingar.

UR EVANGELIET

”Ni är jordens salt. Men om saltet mister sin kraft, hur skall man få det salt igen?”

Läs mera i Matt. 5:13–16

OM HELGEN

Tider av förnyelse

Den tjugioandra söndagen efter pingst ägnas minnet av reformationen. Texterna har nära koppling till reformationens centrala betoningar.

Gud glömm inte sitt folk utan ger kyrkan tider av förnyelse. Han sänder människor som kallar oss tillbaka till grunden för vår kristna tro, till Bibeln och till förkunnelsen om den rättfärdighet som vi äger genom tron.

RUNT KNUTEN

”Kvinnor i krig och fred – varför internationell hjälp gör skillnad.”

Ons 24.10 kl. 18.30
Församlingsafton på FN-dagen, Pargas

LUST ATT VARA MITT I SMÖRÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Bland alla Smörögats annonsörer under ett år lottar vi dessutom ut ett gratis Smöröga att använda under följande år. Platsen är unik i varje nummer, så först till kvarn vinner!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser!

2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

för tiden 19–25.10

Ansvarig redaktör kyrkliga annonser:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN MIA ANDERSSÉN-LÖF

FOTO: JANNE LÖF

Stora och små reformationer

DET ÄR INTE så ofta nyheter är goda, helt enkelt därför att det tar tid att göra framsteg. Det kan vara svårt att få syn på en god utveckling eftersom den oftast sträcker sig över tid.

Jag vet inte om människor som levde under reformationens tidevarv själva visste om att de levde i ett brytningsskede. Jag undrar om Martin Luther själv visste om det. Han hade aldrig för avsikt att grunda någon ny kyrka. Snarare hoppades han kunna knuffa den romersk-katolska mot en inre rening, en förnyelse. Men det ena gav likasom det andra.

REFORMATIONER PÅGÅR här och var, hela tiden. Ibland är de så kännbara och omfattande att man får syn på dem. De får namn och analyseras, nedtecknas i historiker och teologiska verk. Men all förnyelse som sker i kyrkan och i den andliga sfären når inte

över nyhetströskeln. God utveckling sker ofta i det tysta, i det fördolda. Också inom dig och mig.

Kanske är det också så, att den inre förnyelsen oftast sker när vi inte väntar det. För Luther var det ett askvåder – och den dödsångest det väckte – som fick honom att söka Gud. Där började en förnyelseprocess som kom att påverka hela den västliga kristenheten. Det ska jag tänka på nästa gång jag får ångest.

DET JAG ÄLSKAR med reformationen är att den pekar på Jesus. Den säger mig att allt faktiskt fullbordades på korset. Att frälsningen är en gåva, en nåd. Gud frågar inte efter min motprestation. Paradoxalt nog tror jag att det är där all förnyelse börjar – när jag vilar i den nåden.

■ MIA ANDERSSÉN-LÖF

Mia Anderssen-Löf är nyvald kyrkoherde i Nykarleby församling.

I dag funderar hon på vad som kommer att skrivas i historieböckerna om kristendomen i vår tid.

Hennes tips: Låt din inre förnyelse ta tid. Gör små, goda val. Lägg dig till med heliga vanor. Lyssna efter Guds ledning.

#bönetwitter

”Jesus, hjälp mig att tro!”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Mia Anderssen-Löf.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 17:5–8

ANDRA LÄSNINGEN
Rom. 10:12–18

EVANGELIUM
Matt. 5:13–16

Reformationsdagen.
Temat är Trons grund.

PSALMFÖRSLAG

286, 283, 550, 216.

Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Till **protestantismen** räknas de kyrkor och samfund som uppstod som en följd av 1500-talets reformation. Namnet härstammar från riksdagen i Speyer 1529, då man fattade beslut om att kväsa reformationen. De som ställde sig på reformationens sida protesterade mot majoritetsbeslutet som de ansåg kränkte samvetsfriheten, och bildade sedan egna protestantiska samfund.

Protestantismen är ett brokigt begrepp. Till de protestantiska kyrkorna hör bland annat de lutherska och reformerta kyrkorna, den anglikanska kyrkan och en stor grupp små kyrkor som uppstod efter reformationen.
källa: evl.fi

ÅBOLANDS PROSTERI

■ **VÄSTÅBOLAND**
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 21.10 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Backström, Taulio.
On 24.10 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Backström, Lehtonen.
– kl. 18.30: Församlingsafton på FN-dagen i Pargas församlingshem, tema ”Kvinnor i krig och fred – varför internationell hjälp gör skillnad” Elli Flen, Finska Missionssällskapets utjämningsambassadör, berättar om erfarenheter från konfliktområden och FMS arbete i Nepal. Fontana Medias bokbord på plats från kl. 16. Kafeservering.
Nagu kapellförsamling:
Sö 21.10 kl. 17: Kvällskyrka med nattvard i Nagu församlingshem, Granström, Ollila. Efter gudstjänsten samvaro kring kaffe- och tebordet.
Korpo kapellförsamling:
Sö 21.10 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 21.10 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Williams, Ollila.
Iniö kapellförsamling:
Sö 28.10 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Meriluoto, Grandell.

■ **ÅBO**
sö 21.10:
– kl 12: Högmässa, Domkyrkan. Patrik Hagman (pred), Emma Audas (lit), Danielsson, Lempa. Aurorakören (dir. Sanna Kola) medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe
– kl 16: Mässa, S:t Karins kyrka. Grahn, Lempa. Kyrkkaffe
ti 23.10 kl 18: Tyst meditation, Aurelia
ons 24.10:
– kl 10–12: Familjecafé. Papinholma förs.hem
– kl 12: Frukostklubben, Restaurang Bassi (Aurag. 1) Elina Pirjantanniemi ”Om asylsökande och mänskliga rättigheter”
– kl 13–15: Café Orchidé, Aurelia. Ingvar Dahlbacka ”Läsförhör”.
– kl 13.30–15.30: Barnhålan, Aurelia
– kl 15.30–18.30: Ungdomshålan, Aurelia
to 25.10:
– kl 9.30–12: Familjecafé, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

■ **HAMMARLAND**
Sö 21 oktober kl. 12.00: Högmässa Märten Andersson och Carl Micael Dan

■ **JOMALA**
Sö 21.10 kl. 11.00: Högmässa P Blumenthal, F Erlandsson, A Karlsson

■ **MARIEHAMN**
LÖ 20.10 kl. 10.00: Katolskmässa i S:t Mårtens kyrka.
SÖ 21.10 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka.
SÖ 21.10 kl. 18.00: Allsång i ansvarsveckan i S:t Mårtens kyrka.
ON 24.10 kl. 19.00: FN-konsert i

S:t Görans kyrka, arr. Ålands Musikinstitut.
TO 25.10 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.
TO 25.10 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.
Kyrktaxi mot beställning, 018-19500.

■ **SUND-VÅRDÖ**
Fredag 19.10 kl. 12.30: Lunch i Vårdö församlingshem. Anmälan till pastorskansliet, tfn 018 43930, e-post sund-vardo@evl.fi, senast onsdag 17.10 kl. 14.00.
Söndag 21.10 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Roger Syrén, Kaj-Gustav Sandholm, Kati Juntunen. Kyrkkaffe efter högmässan.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

■ **KORSNÄS**
To 18.10 kl 13.00: Solglimten i församlingshemmet.
Sö. 21.10. kl. 11: Högmässa, Janne Heikkilä, Kjell Lolax
Ti 23.10 kl 13.00: bönegrupp i församlingshemmet.
Ti 23.10 kl.19.00: träffpunkten i Taklax bönehus.
On 24.10 kl.13.00: Silvergruppen i församlingshemmet. Anette Wollsten – Håkans berättar om sin resa med Finska Missionssällskapet till Nepal.
Fr 26.10 kl.18.00: Karasamling i församlingshemmet. Kvällens gäst Anders Norrback.
Alla helgons dag: den 3 november kl. 11.00 firar vi högtidlig gudstjänst med tändning av ljus för de församlingsmedlemmar som avlidit sedan allhelgona i fjol. Om någon vill att ljus skall tändas för någon avliden som vid dödsfallet inte var medlem av Korsnäs församling, tag då kontakt med pastorskansliet, per tel. 044-4101800 eller e-post korsnas.pastorskansli@evl.fi senast tisd. 30 oktober.

■ **KRISTINESTAD**
kristinestadssvenska församling.fi
LÖ 20.10. kl 18: Kvällsmässa i Dagsmark bönehus, Engström, Martikainen
SÖ 21.10. kl 10: Gudstjänst i Ljårds kyrksal, Engström, Martikainen.
SÖ 21.10. kl 18: Sånggudstjänst med Närpes prosteris kyrkokörer och kantorer i Kstads kyrka, församlingens orkester, Ulf Sundqvist, Engström
TO 25.10. kl 11.30: Pensionärs-samling i Sideby, Daniel, Siv

■ **NÄRPES**
www.narpesforsamling.fi
Närpes
LÖ 20.10 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria, Laudate, S.Lindén.
LÖ 20.10 kl 19: Seminarium på Luthergården. Finns det en Gud? Relationen mellan tro och vetenskap, Göran Stenlund.
SÖ 21.10 kl 12: Högmässa Håkan Salo pred., Ingvesgård lit., G.Lindén.
SÖ 21.10 kl 18: Sånggudstjänst i Kristinestads kyrka med kyrkosångskretsen.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 19.10 Johanna Evenson, Hammarland **Må** 22.10 Eva Johansson, Mariehamn **Ti** 23.10 Deborah Miranda, Helsingfors **Ons** 24.10 Hilikka Oikinuora **To** 25.10 Karl Sällström, Helsingfors

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 19.10 Sarah Tiainen, Karleby **Lö** 20.10 18.03 Ett ord inför helgen. **Sö** 21.10 Trons grund. Textläsare: Karl Sällström och Lotta Keskinen. **Må** 22.10 Bror Träsckbacka, Esbo **Ti** 23.10 Bevarade ord. Öivind Nyquist läser texter av Zacharias Topelius **Ons** 24.10 Maria Sten, Helsingfors (repris) **To** 25.10 Hedvig Långbacka, Helsingfors

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 21.10 Gudstjänst med Grankulla svenska församling. Predikant och liturg: Ulrik Sandell, Daniel Nyberg sjunger Kyrielitanian. Organist och körledare: Heli Peitsalo. Kantor: Barbro Smeds. Kôr: Graziakören. Cellist: Hanna-Majja Alén. Textläsare och förebedjare: Daniel Nyberg.

VEGA

TV HIMLALIV

Berndt Arell och gudsmötet

Berndt Arell var chef för Helsingfors stads Konstmuseum åren 2001–2007. Hans ambitioner att göra en utställning om munkrepubliken Athos i Grekland ledde till ett gudsmöte och utställningsuppdraget blev ett kall. Finns på Arenan, sänds i Yle Fem måndag 22.10.2018 kl. 18.30, repris tisdag 23.10.2018 kl. 10.

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Lö 20.10 kl. 17: Konsert i domkyrkan, Aleksina Turtiainen, sopran & Hanna Jokinen, piano. Program 10 €, fritt inträde
Sö 21.10 kl. 10: GUDSTJÄNST Emsalö kapell, Smeds, Helenelund
KL. 12.15: Högmässa i domkyrkan Stråhlman, Ståhlberg, Helenelund, lägerdeltagare, DUV:s gudstjänstgrupp
KL.18: DOMKYRKANS ORGEL 40 ÅR – konsertserie: Orgelkonsert med Markus Wargh
Må 22.10 kl. 8.30: Stolfysio, Gröt och Prat, Sampoväg. 1, Värberga, pris 0.50 €
Ti 23.10 kl. 12: Andakt med lunch i församlingshemmet
KL. 13.30: Vänstjänstvännerna samlas i församlingshemmet
On 24.10 kl. 13: Mariakretsen i församlingshemmet musikrum
KL. 17: Missions- och bibelkväll i Café Ankaret
KL. 18: Kom som du är syster, allsångskväll, Andliga Sångpärlor med Rebecka Stråhlman. Gemensam måltid; anmäl dig till Rebecka
TO 25.10 kl. 14: Kråkökretsen samlas på Sjötorp, Nattvard, Eisentraut-Söderström, Lindholm-Nenonen
KL. 17.30: Familjeluckan i Domprostgården, Finnbyvägen 6
KL. 18: Föreläsning om domkyrkan av Hannele Tenhovuori i domkyrkan. Evenemanget ordnas i samarbete med KomBi, Borgå medborgarinstitut
KL. 18: Fredscafé i församlingshemmet Sal

LAPPTRÅSK

sö 21.10 kl. 10: Högmässa i Liljendal kyrka tillsammans med Liljendal församling, Linus Stråhlman, CWR. Kyrksöndag för Svenska Pensionärsföreningen Östra Nylands distrikt. Malena Jorðas, Camilla Wiksten-Rönnbacka medverkar
må 22 – on 24.10: Krattningstalko på gravgårdarna. Samling kl. 9 vid kyrkan. Talkofolket bjuds på mat i församlingshemmet
ti 23.10 kl. 9.30–11.30: Vuxenbarnklubb, Krubban, i Annagården, Andersby, EL

LILJENDAL

sö 21.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Linus Stråhlman, CWR. Kyrksöndag för Svenska Pensionärsföreningen Östra Nylands distrikt. Malena Jorðas, Camilla Wiksten-Rönnbacka medverkar
ti 23.10 kl. 9.30–11.30: Vuxenbarnklubb, Krubban, i Annagården, EL
to 25.10 kl. 9.30–11.30: Vuxenbarnklubb, Krubban, i Mariagården, EL

LOVISA

Sö 21.10 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Blom, Stöckell
Må 22.10 kl. 14.30: Bisgruppen i Vesperhemmet, Lukas 10
Ti 23.10 kl. 11–13: En Euros Café i församlingshemmet
Ti 23.10 kl. 18: Bibelstudiegruppen i församlingsgården
To 25.10 kl. 8.30: Morgonkaffe i Tikva
To 25.10 kl. 18.30: Musikinstitutets elevkonsert i församlingshemmet

PERNÅ

Sö 21.10:
– kl. 10 Högmässa: i kyrkan, Silfvergrén, Kalliokoski. Gudstjänstkören
To 25.10:
– kl. 12 Sarvasalö pensionärskrets: i Byagården, Sarfsalö
Kom ihåg att anmäla dig till födelse-dagsfest!

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskafoersamling.fi
Sö 21.10 kl. 10: Mässa i Norra Paipis bykyrka. Camilla Ekholm, Lauri Palin.
Sö 21.10 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka. Helenelund, Lauri Palin.
Sö 21.10 kl. 14: Körövning inför Hela bygdens Johannespassion (16.4.2019). Nya sångare är välkomna. Tilläggsuppgifter av Teppo Salakka tfn 050 521 3583.
Må 22.10 kl. 9: Anmälan till församling-

ens skriftskola öppnar på www.sibbosvenskafoersamling.fi/konfirmation.
Må 22.10 kl. 15: Diakonisyföreningen hos Marianne Blomstedt, Käsivägen 204, Paipis.
Må 22.10 kl. 18: Kyrkokörens övning i Sibbo kyrka. Mauriz Brunell.
Ti 23.10 kl. 10: Bönepromenad, Prästgården.
On 24.10 kl. 12: Sjueroslunch för daglediga i Kyrkoby församlingshem. Milja Westerlund, Lauri Palin.
To 25.10 kl. 17: Aulacafé håller öppet till kl. 18 i Söderkulla kyrka. Marthorna.
To 25.10 kl. 18.30: Kvinnor mitt i livet i Prästgården. Katja Korpi.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 19.10
OBS: ingen musikek i Hörnan, kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Högborgsgården, Höbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
Sö 21.10 20 söndagen efter pingst
kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Enlund. Kyrkkaffe.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Busck-Nielsen, Almqvist.
Svenska Oratoriekören. Kyrkkaffe.
kl. 17: Ekumeniska ansvarsveckans kyrkvandring i Johanneskyrkan krypta, Höbergsgatan 12, knytikalas
Må 22.10
kl. 10–11.30: Babytrytmik i Hörnan, Höbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Hollméus.
kl. 14–16: Café Fallar! Ett möte över generationsgränserna i Hörnan, Högborgsgatan 10, gatunivån. Café-delen börjar kl. 14 och en glad musikstund kl. 15.
kl. 18.30–20.30: Samtalsgruppen Bibel, tro och tvivel i Hörnan, Höbergsgatan 10, gatunivån. Kisa Korkman.
Ti 23.10
kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan Laura Nurkka.
kl. 13: Träffpunkt. Presentation av KRAN:s verksamhet, Mette Strauss.
kl. 13.30–14.30: Musikek för 0–3 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollméus.
On 24.10: Johannes församlings pastorskansli är stängt.
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
To 25.10
kl. 10–11.30: Musikek i S:t Jacob. Kvarnbergsbrinken 1. Hollméus.
kl. 14–15.30: Diakoniträff i S:t Jacob. Oilberg
kl 16: Förbön i kryptan. Heikel-Nyberg.
kl. 17.30: Kristen meditation i Johanneskyrkan.
Middagsbön i Johanneskyrkan: vardagar kl. 12.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Pastorskansliet har öppet: må-ti, to-fre kl. 9–14
Matteuskyrkan är öppen: må-fr kl. 10–14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Lö 20.10 kl. 12.30–14: Kaffe på plattan utanför Matteuskyrkan. Vi bjuder på kaffe, te, saft och bulle. Vi erbjuder möjlighet till samtal och förbön. Kyrkan är öppen och du kan i stillhet sitta där en stund.
Sö 21.10 kl. 10: Högmässa, Juho Kan-kare, pred. Peter Halldorf, söndagsskola, kyrkkaffe i Olavussalen
Sö 21.10 kl. 15.30–17.30: Matteus Voice, körövning med Daniel och Daniela
Sö 21.10 kl. 16: Peter Halldorf talar under rubriken ”Profeten, samtiden och framtiden – Den profetiska poesin och Guds patos”.
Sö 21.10 kl. 18: Kvällsmässa, med temat ”lysande”, talare Peter Halldorf
Ti 23.10 kl. 10: Musikek, klapp och klang, för 1–4 år, Daniela Strömsholm.
Ti 23.10 kl. 11: Musikek, gung och sjung, för 0–12 mån, Daniela Ströms-holm.
Ti 23.10 kl. 15: Popkör för barn och ungdomar i åk 4–7 med Daniela Strömsholm. Övning till kl. 16.00 i Matteussalen, 2 vån. Möjlighet att fika och chilla till ca. 16.30.

församlingshemmet. Björklund, Brunell, Norrgård. Kontakten medverkar. Taxi.

REPLIT

Sö 21.10 kl. 10: Gudstjänst i Replot, inskrivning till skriftskolan. Brunell, Wargh, Kronqvist, Bet-tanz.
To 25.10 kl. 13: Vi över 60 i FH. Gäst Camilla Brunell.
To 25.10 kl. 18.30–20.30: Gemenskapskväll i FH för alla åldrar. Program, andakt, kvällsbit, samvaro.

SOLF

Ordets gudstjänst: Sö 21.10 kl 11. Audas-Willman, Wargh. Kyrkkaffe.
Konsert – Nordisk höst: Sö 21.10 kl 18. Susanne Westerlund (sång), Karolin Wargh (piano och orgel) samt Ninja Jakobsson (violin). Kollekt till Kyrkans Utlandshjälp.
Pensionärsträff: On 24.10 kl 13. ”Jorden runt på 56 dagar”, föreläsning av Sven Rosendahl.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Kyrkokonsert: lö 20.10 kl 16. Mauriz Brunell, orgel, Martina Brunell, acordeon.
Högmässa: sö kl 13 Lindblom, Michael Wargh.
Morgonbön: to 25.10 kl 9 Ström-bäck, Andersson.
Kärnträff-temafrukost för kvinnor: lö 27.10 kl 9.30 i stora förs. salen, Skolhusg. 28. Krista Riipinen – Ålskade specialbarn – en mors glädjämnen o bekymmer. Pris 7€.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm. Hänninen, Vidjeskog.
GERBY FÖRSAMLINGSHEM
Söndagsskola för hela familjen: sö kl 10.30 Strömbäck, Heikius, söndagsskolbarnen. Lunch 5€/vuxna, 2.50€ barn.
SUNDOM KYRKA
Kvällsmässa: sö kl 18 Lindblom, Heikius, Sundomkören.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fre 19.10 kl. 15: Andakt i Esse-hemmet.
Lö 20.10 kl. 19: Bibelhelg Vid Mästarrens Fötter i Ytteresse bönehus, Granlund, Roger Pettersson, sång Sara och Pontus Österbacka.
Sö 21.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Forsblom, textläsare Madelen Ahlvik.
– kl. 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
– kl. 14: Bibelhelg Vid Mästarrens Fötter i Ytteresse bönehus, Granlund, Roger Pettersson, sång Emma Lönnqvist.

JAKOBSTAD

FR 19.10 kl. 19.00: In da house i FC ungd.uttr, Esselström.
LÖ 20.10 kl. 19.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Ahti Vähäkangas. Radiering 98,0 Mhz.
SÖ 21.10 kl. 10.30: Söndagsskola med små och stora i FC. Lunch.
SÖ 21.10 kl. 12.00: Gudstjänst i kyrkan, Turpeinen, Wester.
To 25.10 kl. 14.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Martti Vähäkangas, Ahti Vähäkangas. Kaffe-servering. Radiering 98,0 Mhz.
SÖ 21.10 kl. 17.00: Fokus i FC.
”Galaterbrevet 4–6”, Turpeinen. Sång Wilma Svarvar.

SÖ 21.10 kl. 18.00: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Ahti Vähäkangas. Radiering 98,0 Mhz.
MÅ 22.10 kl. 17.00: Tehuset i FC ungd.uttr.
TI 23.10 kl. 11.00: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.
TI 23.10 kl. 13.00: Tisdagssamling på Station I, Leif Erikson.
TO 25.10 kl. 16.00: Bibelgrupp i FC, Karin Haldin.
TO 25.10 kl. 18.00: Förbön och samtal i FC, Kennet Marus, Ralf Salo.
TO 25.10 kl. 18.30: Författarkväll med prof. em. Owe Wikström i FC. Tema: Vad skall jag tro på? Om andlighet och sökande i samtiden. Musikskolans elev. Servering.
Prepkurs inför äktenskap: Förberedelse inför äktenskap på Merilä lägergård 4–6.1.2019. Anmälan senast 28.12.2018 till Pedersöre församlingkansli tfn 040–3100440 eller lena.sandberg@evl.fi.
Stresshanteringskurs: 8.1–12.2.2019 kl. 18.00–21.15 i FC. Du får hjälp att hantera livets utmaningar och stress utifrån en helhetsbild av livet och människan.
Vivian och Boris Salo, Annica och Tobias Sundberg. Anmälan senast 1.1.2019 till www.jakobstadssvenskafoersamling.fi

KRONOBY

Musik-café Lyktan: fr 19.10 kl 19.30
Mässa: sö 21.10 kl 10.00 kyrkan. Prosten Olof Henricson, kantorer: Sune o. Victoria Sundelin.
Seniorcafé: må 22.10 kl 09.00 i lilla salen. Gäst Carina Kainberg.

LARSMO

Sö 21.10 kl. 10 Högmässa: Ventin, Wiklund. Sång av Evelina Sundvik. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Finholm.
On 24.10 kl. 17–19 Kaffekväll vid Bosund missionsstuga: lotterier, lyckohjul, försäljning av hembakt och servering. Gåvor mottas med tacksamhet. Välkomna!
To 25.10 kl. 11–13 Sopplunch: i Holm Bönehus.
To 25.10 kl. 19 Karasamling: vid Inremissionshemmet. Bjarne Hedström medverkar.
”Sorgen söker ord”, en ny stödgrupp för sörjande: startar tisdagen 23.10 kl. 13.30–15.00 i drängstugan och träffas i regel 1 gång/månad, 6 olika tillfällen. Mera information ger Carina Las-sila 040 868 6954.

NEDERVETIL

SÖ 21.10 kl. 10.00: Finsk mässa, Store, Julia Hansson.
FR 26.10 kl. 13.00: Andakt med nattvard i pensionärshemmet, Store, Smedjebacka.

NYKARLEBY

SLEF:s BIBELHELG 19–21.10 CENTRUM
Sö 21.10 kl 10 Högmässa: kyrkan, Edman, Tomas Klemets, Ringwall, kyrkokören
– 11.30 Kyrklunch: fh
– kl 12.30 Möte: fh Klemets, Å Lil-las, Edman. Gitarrgruppen SALEM
Må 22.10 kl 9 Bön: fh, varje måndag
Ti 23.10 kl 13.00 Missionsträffen: fh.
– kl 18 Stickcafé: Socklot bönehus
To 25.10 kl 13 Samtalsgrupp: fh, för män
– kl 13.15 Besökstjänsten: Flora-hemmet.

MUNSALA

Lö 20.10 kl 19 Möte: Pensala bönehus; Tomas Klemets, Sundstén, Lutherkvintetten
Sö 21.10 kl 12 Högmässa: kyrkan, Sundstén, Näs. Gudstjänsten kommenteras för konfirmanderna, som samlas efteråt i fh.
Ti 23.10 kl 19 Missionscafé: Pensala bönehus, Magnus Dahlbacka
To 25.10 kl 9– Räfstalko: gravgårdens, servering
JEPPO
Fr 19.10 kl 19 Möte: fh, Tomas Klemets, Östman, sång av Tegen-grenkvartetten
Sö 21.10 kl 18 Kvällsmässa: fh, Östman, Näs, konfirmanderna deltar
To 25.10 kl 13 Missionssymöte: bönehuset, Östman

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi
Fr 19.10 kl 14: Andakt i Pedersheim, Häggblom
KL. 18: Högmässa med nattvard och välsignelse av nyanställda (kantor Henrik Östman, församlingspräst Jimmy Österbacka) i kyrkan, lit. Erikson och Österbacka, pred. Häggblom, St Olofskolan, kantor Henrik Östman och Diana Pandey, textläsare Yvonne Haldin-Rikberg, dörrvårdar Östensö, efteråt kyrkkaffe i församlingshemmet
Sö 21.10 kl 15: Sammankomst i Flyngängens bönehus, Staffan Snellman, tolkning
Ti 23.10 kl 13: Symöte i Lövä hos Märta, Emet
To 25.10 kl 17.30: Andakt i Pedersheim, Källby fridsförening
To 25.10 kl 19: Föräldrasamling för konfirmander 2018–2019, Kyrkostrands församlingshem
Advent-julkör för barn åk 1-6 el-ler förskola: Tisdagar kl 14.15–15 i Källby-Heimbacka skola, start 23.10. Onsdagar kl 18–19 i Kyrk-hemmet i Bennäs, start 31.10. Anmäl intresse till Diana Pandey sms 040–3100445.

PURMO

To 18.10 kl. 19.30: Kvällssamling i Ävist bykyrka, Kristian Nyman.
Sö 21.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Ralf Salo, Portin, Granvik.
– kl. 10: Söndagsskola med Skat-ten i kyrkhemmet.
Må 22.10 kl. 14: Café i Föuskäl-larn, Gunhild Berger om läkande berättelser.

TERJÄRV

SÖ 21.10:
– kl 10: Högmässa, khden, Per-Erik Häggman, Leni Granholm.
– kl 12: Finsk högmässa, khden, Per-Erik Häggman, Leni Gran-holm, Mariat och Sonja Smed-jebacka.
TO 24.10 kl 13: Pensionärsträff i förs.h.
FR 26.10 kl 19: Prosteriungdoms-samling i Esse.
LÖ 27.10: Skriftskola kl 9.30–16 i församlingshemmet.
SÖ 28.10 kl 11 (obs sommartiden slutar): Familjemässa, khden, Jo-han Sten, Juniorkören.

SÅNGGUDSTJÄNST KRISTINESTAD

Kyrkokörer och psalmsång

En sånggudstjänst firas med Närpes prosteris kyrkokörer i Kristinestads kyrka på söndag kväll 21.10. klockan 18.00.

Körerna sjunger enskilt med sina respektive dirigenter. Under kvällen sjungs också psalmer ur nya psalmbokstilläget tillsammans

med församlingen under **Sam Lindéns** ledning. **Gerd Lindén** framför orgelmusik. Medverkar gör också församlingens orkester med **Anna Karin Martikainen** som ledare, kyrkosångskretsens ordförande kaplan **Ulf Sundqvist** och från Kristinestads svenska församling kaplan **Markus Engström**.

Ti 23.10 kl. 18.30: Matteus kyrkokör, Niels Burgmann

On 24.10 kl. 8.30: Morgonmessa, Juhon Kankare, Niels Burgmann

On 24.10 kl. 15-18: Öppet hus för ungdomar.

On 24.10 kl. 15.30: Vårton, Niels Burgmann

On 24.10 kl. 18: MU-messa, kort massa med bönevandring. Ungdomar medverkar. Kyrkfika efteråt.

To 25.10 kl. 9.30-12: Familjeklubben i Nordsjö, Sjökortstranden 6. Ledare Marianne Bergström

To 25.10 kl. 13: Text och tro, i Olavusalen i nedre våningen. Text & tro är samtal, sång och samvaro kring kyrkoårets texter och psalmer tillsammans med Juhon och Niels.

To 25.10 kl. 18: Mat Tro Prat. Middag och diskussion. My Ström. Bampassning ordnas. Anmälan och info via FB event.

PETRUS

www.petrusforsamling.net

Kansliet är öppet: må-ti kl. 10-13, ons kl. 13-16, to-fre kl. 10-13 09-2340 7100 Haga Prästgårdsväg 2, 00320 Helsingfors

Lö 20.10

kl. 9.30 All day breakfast: Kom och njut av en lördagsförmiddag på Café Torpet. Köpingsv. 48. Kl. 9.30-13. Frukosten är lördagar jämna veckor!

Sö 21.10

kl. 10 Högmässa i Munksnäs kyrka: Söndagsskola för barnen! Tegels. 6 Metsäranta, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 12 Högmässa i Äggelby gamla kyrka: Kyrkkaffe. Brofogdev. 12. Metsäranta, Hilli. Kyrkkaffe

kl. 16.30 Puls-gudstjänst: En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

Ti 23.10

kl. 9 Morgonandakt: Andakt, bön, lovsång. För alla. Varje tisdag. Hagasalen, Vesperv. 12. Medverkande är lärjungaskolan Transform.

kl. 10 Musiklek i Malmis kyrka: En rolig förmiddag för er med barn 0-5 år. Efteråt kaffe och smörgås! Kommunalt. 1

kl. 13 Dagscafé: Denna vecka bingo! teri! Mera info ger diakonissan Bodil Sandell, tel. 09-2340 7227, 050-380 3925. Varannan tisdag. Varmt välkomna! Haga Prästgårdsv. 2

On 24.10

kl. 13 Familjecafé på Torpet: Kom och träffa andra småbarnsföräldrar! Varje onsdag. Köpingsv. 48.

kl. 19 Encounter: En kväll där vi får möta Gud tillsammans. Vi ber, lovsjunger, lyssnar och delar. Hagasalen, Vesperv. 12

To 25.10

kl. 9 Morgonbön: Tanke för dagen, bön, lovsång. Torsdagar i Hagasalen, Vesperv. 12. Medverkande är lärjungaskolan Transform.

kl. 12.30 Vesperkören: Kom med och sjung i kör! Vesperv. 12 Peter Hilli

kl. 16.15 Föräldrakursen startar: Föreläsning av experter och vanliga föräldrar, diskussion och gemensam måltid. Barnpassning ordas. 6 torsdagar kl. 17, 40€/familj Anmälan till petrus.fors@evl.fi

kl. 18.30 Petrus Vokalensemble: För dig som sjungit i kör förr. Äggelby gamla kyrka. Peter Hilli

ÖVRIGT

27.10 kl. 10.30 Kvinnobrunchens 10-års jubileum: God mat och program. Anmälan senast 22.10 till Petrus församlings kansli tel. 09-23407100, petrus.fors@evl.fi eller britta.lassus@gmail.com, tel. 050-3271948

3.11 kl. 14 Parentationsgudstjänst: Vi tänder ett ljus till minne av de medlemmar i Petrus församling som avlidit under det senaste året. Kören Petrus vokalsemblem medverkar. Servering. Södra Haga kyrka, Vesperv. 12

Café Torpet: Öppet må-fre 9-17, All Day Breakfast lö jämna veckor kl. 9.30-13. Köpingsvägen 48

HELSINGFORS PROSTERI

Tomasmässa: Tomasmässa 6.11 i Johanneskyrkan kl.18. Planeringsmöte 16.10. Info ulf.skogstrom@evl.fi

Mässa i Taizéstil: Taizésånger, bibeltexter, nattvard och tystnad. Efter mässan kvällste. Mässan är mångspråkig (åtminstone finska, svenska, engelska) och firas i Helsingfors domkyrkas krypta den andra fredagen varje månad (9.11, 7.12) kl. 18.

Det hjälper att prata: Kyrkans samtals- hjälp finns till för dig som behöver ett lyssnande öra. De jourhavande är utbildade frivilliga eller kyrkligt anställda med tystnadsplikt. Samtalstjänsten består av chatt, brev- och telefonjour. Chattjouren är öppen må-to kl. 19-21 och finns på adressen www.samtalstjanst.fi. Telefonjourens nummer är 0400 22 11 90 (från utlandet +358400221190) och du kan ringa varje kväll kl. 20-23. Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors. Vi svarar inom några dagar.

Problem i parförhållandet eller familjen: Familjerådgivningen erbjuder helsingforsare professionell samtals- hjälp vid problem i parrelationen och i krisituationer. Vi samtalat med dig om frågor som berör parrelationen, familjen och dig. Du kan komma ensam, med din partner eller med andra familjemedlemmar. Samtalen med mottagningssekreterarna och familjerådgivarna kostar inte något och är konfidentiella. Samtalen förutsätter inte att du är medlem i kyrkan. Ring tidsbeställningens nummer 09 2340 2555 vardagar kl. 9-12.

Kampens kapell: öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 21.10: um 11 Uhr Gottesdienst(Matti Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 20.10 kl 18: Helgsmålsbön – Musik- andakt. Markku Heikinheimo, orgel.

Sö 21.10 kl 11: Högmässa. Jouni Sinisalo, Hanna Laakkonen-Yang. Schola Olaus Petri medverkar.

Må 22.10 kl 17: Musiklek för alla. Sussi Isaksson leder.

Ons 24.10 kl 10: Musiklek för alla. Sussi Isaksson leder.

To 25.10 kl 10: Babyrytmik (0-1 år). Sussi Isaksson leder.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Sö 21.10. Esbo domkyrka kl. 12.15: Rönnberg, Kronlund, Wiik. Timo Ojan-suu, blockflöjt. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Ansvarsveckan inleds.

Hagalunds kyrka kl. 12: Ahlbeck, Malmgren. Kyrkkaffe.

Braskväll för kvinnor: Mataskär, internatet, to 18.10 kl. 18.30. Vi tänder brasan, dricker kvällste och samtal med kvällens gäst Sabina Lumivirta, som berättar om "Volontärliv i det heliga landet".

Gemenskap i Ansvarsveckan: Esbo domkyrkas församlingsgård, Kyrkstr. 2, on 24.10 kl. 18. Ansvarsveckans tema 2018 är "Alla har rätt till människovärdigt arbete och utkomst". Gemenskapskväll tillsammans med kören

Kräksången under ledning av Eeva-Liisa Malmgren och Roger Rönnberg.

Öppen mottagning: Esbo sv. förs. kansli, to 18.10 kl. 9-11 (OBS tiden!) Kom och träffa diakoniarbetarna för samtal. To. 25.10 vanlig mottagnings- tid, kl. 10-12.

Samlingar för seniorer kl. 13-14.30: Karabacka kapell to 18.10, Trädfädd i Köklax kapell ti 23.10, Kalajärvi kapell to 25.10. Samvaro och program, kaffe och te med dopp.

Församlingslunch: Olars kyrka, ti 23.10 kl. 12-14. Pris 5 €.

Handarbetsgruppen Symamsellererna: varje ti kl 16-19 i Vita huset. Prästgårdsg. 1. Temakvällar under hösten, smycken och ljusstöping. Nya medlemmar välkomna!

GRANKULLA

To 18.10 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Fr 19.10 kl. 18-21: Ungdomskväll i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh.

Sö 21.10 kl. 12: Radierad gudstjänst. Medverkande är Ulrik Sandell liturg och predikant, Daniel Nyberg medverkar i liturgin och som textläsare, Stina Salminen textläsare, Heli Peitsalo organist och körledare, Barbro Smeds kantor, Hanna-Maija Alén, cellist. Graziakören medverkar. Kyrkoföreningen firar 90 år. Festkaffe i övre salen. Hjärtligt välkomna!

Ti 23.10 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30- 11: Diakonimottagning och bröddelning.

Kl. 13: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen, Karin Nordberg. Att jobba som frivillig med flyktingar, Ulrica Gabrielsson.

Kl. 15: Glad idag –tvåspråkig men- talvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

On 24.10 kl. 13.30: Kyrkosyfoeningen i övre brasrummet.

Kl. 18.30: Ekumenisk och mångspråkig fredsbön i kyrkan. Den ekumeniska och mångspråkiga kvällen arrangeras i samarbete med Grankulla svenska metodistförsamling och Kauniaisten suomalaisen seurakunta. Ulrik Sandell, Mimosa Mäkinen, Mayvor Wärn-Ranken, Catherine Granlund, Pirjo Luoma, Karin Nordberg, Heli Peitsalo. Marie Abwe, sång, Emil Nordberg, saxofon.

To 25.10 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund.

KYRKSLÄTT

Sö 21.10 kl. 12.00: Högmässa i Kyrkslätt kyrka. Vi firar jubilarerna som fyller jämna år under hösten. Mikaeli- kören medverkar i mässan. Aino-Karin Lovén, Susann Joki, Gun Pettersson.

Må och to kl. 11.30-12.30: Diakonal sopplunch serveras i församlingshemmet, 3 euro/lunch, soppa, måltids- dryck och bröd.

Må 22.10 kl. 10-13: Måndagsgruppen träffas i församlingshemmet i sal 7 måndagar kl.

10-13.

Ti 23.10 kl. 10-13: Tisdagscafé i Prästängens klubblokal, Grandalavägen 2.

On 24.10 kl. 15-17: Biljard och Chill, öppet hus för ungdomar i högstadiel- dern på Hörnan.

On 24.10 kl. 15-17: Lopptorget är öppet onsdagar på adressen Silverhagen 6 i Gesterby.

On 24.10 kl. 15: Motion och mission, promenera tillsammans och gör gott på samma gång. Vi startar från försam- lingshemmet och vandrar i lugn takt ca 1 tim. och ger en valfri summa till gott ändamål till Finska Missionssällskapet. För promenaden i norra Kyrkslätt, kon- takta Nordberg, Heli Peitsalo. Marie Abwe, sång, Emil Nordberg, saxofon.

To 25.10 kl. 10-12: Knatterytymik på Hörnan.

To 25.10 kl. 15-17: Hörnan MC, klubb för åk 5-6 på Hörnan.

On 24.10 kl. 18: I en värld full av plast i Masaby kyrka. Charlotte Steffansson-Myrskog från Finska Missionssällskapet ger tips om hur du kan minska din egen plastanvändning. Rättvisemärkt te med tilltugg för en frivillig avgift serveras. Anmälan senast 22.10 till församlingens kansli tel. 09 8050 8292 eller e-post, se nedan.

Kyrkoherdeämbetet: öppet må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292.

Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi • www.kyrkslatts.svenska.fi

TAMMERFORS

Sö 21.10 kl 11: Gudstjänst i SvH, Kim Rantala, Paula Sirén, kyrkkaffe

Ti 23.10 kl 10-12: Mammor, pappor och barn i SvH

Ti 23.10 kl 13.15-15.15: Tisdagsklubben i SvH

Ons 24.10 kl 13: Onsdagskaffe i SvH, Marianne Hesthammer: Erik Satie

VANDA

Sö 21.10 kl.10: Högmässa, S:t Lars kapell, stora salen, Prästgårdsg. 3, M. Fagerudd, A. Ekberg

Sö 21.10 kl. 12: Mässa i Taizéanda, S:t Martins kapell/Myrbacka kyrka, M. Fagerudd, A. Ekberg

Må 22.10 före kl. 13: anmälningar till festligt kyrkkaffe för 50 års konfir- mander (1968) som firas i Bagarstugan efter högmässan sö 28.10 kl. 10. Fura- ha-kören, dir. Fiona Chow medverkar i mässan. A. Paavola, A. Ekberg. Separat inbjudan har sänts. Anm. före kl. 13

pastorskansliet, tel. 09 830 6262/e- post vandassvenska@evl.fi.

On 24.10 kl. 18: Missionskväll i an- svarsveckan. Bagarstugan, Kurirv. 1. Ansvarsveckans tema: "Hör mig! Varje

kvinna har rätt till ett människovärdigt arbete". Kvällens gäst: Tomas Ray. Kvällste och andakt. K. Andersson.

On 24.10 kl. 18: Ungdomskväll med samvaro & kaffe

To 25.10 före kl. 13: Anmälningar till pastorskansliet tel. 09 8306 262 gäl- lande Pensionärernas födelsedagsfest med kaffebjudning 2.11 kl. 13-15 i

Myrbacka kyrka, Strömfärv. 1. Festen är för 75, 80, 85 och 90 +. Separat inbjudan har sänts.

To 25.10 kl. 13: Sottungsby-Häkans- böle pensionärskrets, Häkansböle kyrka, Häkansbölev. 48

Barnverksamhet (förhåndsanmälan): Musiklek & babyrytmik: med mu- sikpedagog Heidi Åberg må 22.10.

Babyrytmik: 0-2 åringar med vuxen kl.10.15-11. Musiklek: 3-5 åringar kl. 11.15-12 med vuxen. (hålls i samarbete med församlingens dagklubb). S:t Mar- tins kapell, Strömfärv. 1

Dagklubb: för barn i 2,5-6 års åldern alla vardagar utom on. Klubbtrymmet i Myrbacka, Strömfärv. 13

Pysselcafé: för barn i åk 3-6, ti och on kl. 13-17. Klubbtrymmet i Myrbacka, Strömfärv. 13

ÖVRIGT

Håll om mig – en kurs om kärlek och parförhållande: för både par och singlar i Myrbacka kyrka/S:t Martins kapell on 24.10 kl. 18-20. Helhet som består av fler kvällar. Vill du fördjupa en redan bra relation, behålla gnistan eller rädda en kärleksrelation som fastnat i negativt mönster? Håll om mig är en kurs för alla er som vill investera tid i en livslång kärlek. Mera info på hemsidan. Anmälnin- gar och ev. frågor: anu.paavola@evl.fi.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Sö 21.10:

–kl. 10 Högmässa: Ekenäs kyrka. Cleve, Lindroos.

–kl. 16 Musikandakt: Bromarvs kyrka. Cleve, Hätönen. Temat för andakten är inspirerat av Owe Wikströms bok Toccata: J. S. Bachs andliga universum; iakttagelser och betraktelser.

–kl. 18 Kvällsmässa: Tenala kyrka. Cleve, Hätönen.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 21.10:

– kl 10.00 Tvåspråkig högmässa: Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann, israelisk dans.

Må 22.10:

– 13.15-14.45 Tvåspråkig pysselklubb för lägstadieläver: Församlingshem- mets nedre våningen. Nylund, Ahlfors.

– 18.30 Bibelgruppen: Prästgården. Tom Hellsten.

Ons 24.10:

– 14.00 Församlingsträff: Prästgården. Tom Sjöblom.

To 25.10:

– kl 9.30-12.00: Maskeradisco för barn under skolåldern. Ingå försam- lingshem (nedre våningen). Nylund, Eklund.

Sö 4.11:

– kl 17.00 Tvåspråkig kärleksmåltid: Församlingshemmet. Sjöblom, Gus- tafsson Burgmann. Anmälningar för serveringens skull senast 30.10.2018 kl 12 tel 09-2219030 eller e-post: inga.kansli@evl.

Mera information: www.ingaforsam- ling.fi

KARIS-POJO

Högmässa sö 21.10

kl. 10: i S:t Maria kyrka i Pojo.

kl. 12: i S:t Katarina kyrka i Karis.

Kvällsmässa ons 24.10

kl. 19: i S:t Maria kyrka i Pojo.

Mera info: www.karis-pojofoersamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Må 22.10. kl 18: Allsång i Virkyr kyrka. Kom med och sjung tillsammans be- kanta sånger och lär dig nya. Kaffe/te.

Obs: Kyrktaxi sköts av Kajon Oy. Tfn 01000 8 7080 (1,93€/min). Skjuts till söndagens högmässa skall beställas senast på föregående fredag kl 16.

Skjuts till tisdagens svenska kretsen beställs senast på föregående mån- dag kl 12.

Tips för att börja skriva

TEXT. Tycker du om att skriva men har svårt att komma igång? My Ström delar med sig av sina bästa knep.

My Ström skriver mycket för sin egen skull. Hon leder en workshop om självbio- grafiskt skrivande på Blom- ma-konferensen, som ord- nas den 27 oktober i Hel- singfors.

Vilket är bästa sättet att kom- ma igång med en skrivprocess? Hur gör man om det känns för stort och abstrakt?

– Det viktigaste är att börja överhuvudtaget. En idé som bara är i ens huvud kom- mer att förbli abstrakt tills du konkretiserar den. En sak som är användbart är så kallade ”morning pages”. Det innebär att man, det för- sta man gör på morgonen, skriver cirka två sidor, ba- ra skriver ner allt man kan komma på. Och sedan lä- ser man det inte. På så sätt blir det ingen prestation och själva skrivandet kommer igång. Man sätter igång bå- de hjärnan, fantasin och det helt praktiska att få ner ord på pappret.

Vad ska man skriva om: Det man tror folk vill läsa eller det som li- ger en själv närmast om hjärtat? – Det som ligger närmast hjärtat. Jag tror att det är vik- tigt att vara autentisk, och det är nog just det som folk fak- tiskt vill läsa.

Varför skriver du, för att bli ut- given eller för att få utlopp för kreativitet?

– Jag skriver för tillfället mest för min mentala hälsas skull. Jag är en sådan som ofta tän- ker för mycket och fastnar i negativa tankegångar. Då är ”morning pages” bra; när man gjort det ett tag så mär-

MY STRÖM är diakon i Mat- teus församling och säger att hon skriver för att må bra. FOTO: PRIVAT

ker man att hjärnan blir mer tyst. På ett bra sätt!

– Tacksamhetslistor och böner är också något jag skriver. Bönerna är väldigt informella, en text som helt enkelt är riktad till Gud, in- te alls något stiliserat eller menat att dela. Mer som ett brev, ”Hej Gud ...”

</

LEDIGA TJÄNSTER

Välkommen till
Sjundeå svenska församling!

DIAKONITJÄNST

Sjundeå svenska församling lediganslår en ordinarie diakonitjänst att sökas senast fredagen den 2 november 2018 kl. 16.00. Närmare information om tjänsten finns på församlingens webbplats, adress www.sjundeaevl.fi.

Församlingsrådet i Sjundeå svenska församling

Vi söker Familjearbetare

AGRICOLA
svenska församling

Du får vara med och utforma barn- och familjearbetet i nya Agricola svenska församling. Ditt tjänsteställe finns i Lovisa men församlingen är vidsträckt och arbetsfältet finns i många byar i Lovisanejden. Vi är ett medarbetar-team på 15 personer som välkomnar dig i vårt gäng. Församlingens storlek är ca 6000 medlemmar.

Blev du intresserad? Fråga mer av kyrkoherde Stina Lindgård tfn 050 382 7524 eller kaplan Minna Silfvergrén tfn 040 561 4889. En mer utförlig beskrivning av tjänsten hittar du på Lapträsk svenska, Liljendal, Lovisa svenska, Pernå eller Strömfors församlingars hemsida.

Ansökan jämte bilagor riktar till Organisationskommissionen för Agricola svenska församling, Drottninggatan 22, Lovisa senast 25.10.2018 kl. 12 eller per e-post liljendalforsamling@evl.fi.

Vasa kyrkliga samfällighet söker

FÖRVALTNINGSCHEF

KYRKAN⁺
I VASA

Se www.vasaevl.fi/lediga-tjanster
Ansökningstiden går ut 7.11.2018 kl. 16.00.

Mariehamns
Församling

lediganslår följande:

Diakonitjänsteinnehavare

Ungdomsarbetsledare

Vik. förvaltningssekreterare

Vik. kock

Se närmare information på www.mariehamnsforsamling.fi

Kristinestads svenska församling lediganslår
en tjänst som

BYRÅSEKRETERARE (80%)

Arbetet inleds 17.12.2018 eller enligt överenskommelse. Lön enligt Kyrktak, kravgrupp 402. Mera info om tjänsten fås via hemsidan:

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Ansökningar riktar till: Församlingsrådet i Kristinestads svenska församling, PB 59, 64101 Kristinestad. Man kan också skicka in ansökan via epost: daniel.norrback@evl.fi

Frågor riktar till: kyrkoherde Daniel Norrback tel. 040-5862370. Ansökan skall vara kyrkoherden tillhanda senast 30.10.2018 kl 16.

KYRKAN I ESBO⁺
Esbo svenska församling

Vill du bli ungdomsarbetsledare eller säsongsteolog?

Vi behöver **ungdomsarbetsledare** för två skriftskolläger, 10–17.7 och 26.7–2.8 samt träffar under vintern och våren 2019. **Säsongsteologer** behövs för sommarens skriftskolläger med samlingar på våren och konfirmerationer på hösten. Mer info om lägen: www.esboforsamlingar.fi/kom-med/skriftskola
Annonser i sin helhet: www.esboforsamlingar.fi/jobb
Ansökningar senast 31.10.2018 till kirjaamo.esboo@evl.fi, eller per post till Esbo kyrkliga samfällighet, Registraturen, PB 200, 02771 Esbo.

Vi hjälper i sorgen.

HELSINGFORS

BERGHÅLL 010 76 66500

FORUM 010 76 66620

MALM 010 76 66630

ÖSTRA CENTRUM 010 76 66590

TÖLÖ 010 76 66530

ESBO

ALBERGA 010 76 66610

ESBOVIKEN 010 76 66640

HAGALUND 010 76 66570

VANDA

DICKURSBY 010 76 66560

MYRBACKA 010 76 66600

HYVINGE 010 76 66580

KERVO 010 76 66550

Samtalspris 0,0835 €/
samtal + 0,1209 €/min

HOK-ELANTO

HOK-ELANTO

BEGRAVNINGSTJÄNST

hok-elannonhautauspalvelu.fi hok-elannonlakipalvelu.fi

Vi vill förebygga psykisk ohälsa

Psykosociala förbundet är en ideell och riksomfattande organisation som stöder personer med psykisk ohälsa. Med hjälp av gåvor, donationer och testamenten kan vi arbeta mer förebyggande. Testamentera för ett mer välmående Finland i framtiden. Tack för ditt bidrag!

Mer info: www.fspc.fi
eller 050-525 1243

Dr Susanna Kokkonen har sedan år 2008 fungerat som ledare för internationella avdelningen för kristna relationer vid Förintelsemuseet Yad Vashem i Jerusalem. Till avdelningens verksamhetsformer hör bland annat en årligen återkommande internationell konferens för kristna ledare som också många finländare har deltagit i.

Susanna Kokkonen talar på följande platser 26.10 – 7.11.2018

26.10. kl 19.00	Borgå, Pingstkyrkan
27.10. kl 14.00	Porvoo, Vapaakirkko
28.10. kl 16.30	Helsingfors, Petrusförsamling
29.10. kl 18.00	Karis, Församlingshemmet
30.10. kl. 19.00	Åbo, Evankeliumitalo
31.10. kl. 19.00	Vaasa, Palosaaren kirkko
2.11. kl 10-11.30	Jakobstad, Allkristen bokhandel
kl 14- 16.00	Karleby, Allkristen bokhandel
kl 19.00	Karleby, Mikaelssalen
3.11. kl 19.00	Larsmo, Inremissionshemmet
4.11. kl 11.00	Jakobstad, Pingstkyrkan
kl. 15.00	Kokkola, Uskon sana
5.11. kl. 18.00	Kokkola, Mikaelssali
6.11. kl. 18.00	Kaustinen, Helluntaiseurakunta
7.11. kl. 17.00	Kronoby, Kommungården
kl. 18.30	Kronoby, Folkhögskolan

Arrangör: B&C Handling i samarbete med lokalförsamlingarna.

28 € + postavg.

Boken finns både på finska och svenska och kan köpas från:

B&C Handling
hakan62@me.com

Tel: 050-553 4530

FIKA I HAVSMILJÖN – ÅK PÅ

MINISEMESTER TILL ÅLAND

bara 99 €/person

I VÅRT MINILOVPAKET INGÅR ALLT:
båtresor + hotell + 3 rätters middag + frukost!

VI BETJÄNAR DYGNET RUNT
RING OCH BOKA
+358 1815 555
info@alandhotels.fi
alandhotels.fi

PAKETET
INNEHÅLLER
ALLT!

ÅLANDHOTELS

INKAST NINA ÖSTERHOLM

En stökig apostel

”TA PÅER inneskorna, här är smutsiga golv!” Det är den skarpaste kritiken jag fått gällande min städning i hemmet. Det var en kompis som kom på besök till oss med sina barn som sa det. Jag försöker trösta mig med att vi ännu på den tiden hade en långhårig hund som drog in halva skogen i huset. Och nej, det var säkert inte rent – men var det verkligen sååå smutsigt?

Jag har också fått dammtrasor i present (!) och Mart-hornas bok om städning i julklapp, men inget hjälper. Städning är helt enkelt inte min starka sida. När grannfrun kastar trötta blickar på vårt diskberg har jag ibland tänkt att det kanske är mitt uppdrag, min kallelse och mission inom närkretsen, att vara den där som har ett ännu rörigare hem än alla andra. Med hjälp av mitt gigantiska diskberg kan jag ge dig som gäst lite bättre samvete gällande ditt hushåll, en möjlighet att sänka på din personliga städribba där hemma. En rörlighetens apostel med hempositivism som ledstjärna och valspråket ”Hima e hima fast de’ e rojsigt”. (Hem är ändå alltid hem, oberoende hur stökigt det är.) Det är jag, din stökiga apostel.

ORDET ”APOSTEL” kommer från grekiskans *apostolos*, vilket betyder ’utsänd’ eller ’sändebud’, och var under nytetamentlig tid en juridisk beteckning för en beskickning eller en expedition. Vanligen tänker man kanske på de tolv lärjungarna när man hör ordet men jag gillar tanken på att det finns en mängd apostlar som går omkring på jorden just i denna stund med olika uppdrag att utföra, utsända av Gud själv. Och att det kanske inte behöver vara så högtidliga uppdrag alla gånger, så högtflygande mål, utan jordnära, vardagsviktiga saker som påverkar hur vi orkar och mår.

Jag har själv identifierat åtminstone en sådan modern apostel i mitt liv – inte någon allvarlig farbror i kåpa utan en välklädd ung kvinna. En väldigt irriterande person som utmanat både mig som person och mitt levnadssätt rejält. Jämt och ständigt predikar hon sitt budskap, som är ett ”vilans och långsamhetens evangelium”. Hon menar att man inte kan producera fem artiklar på en dag. Hon menar att multitasking inte är effektivt. Hon menar att kroppen kan bli skadad av stress. Och fast hon inte säger det rakt ut så känns det som att jag är adressen för hennes predikningar.

”Jag vet inte när jag bestämde mig för att börja lyssna istället för att himla med ögonen när hon predikade retreat och meditation vid kaffebordet. ”

JAG VET INTE när jag bestämde mig för att börja lyssna i stället för att himla med ögonen när hon predikade retreat och meditation vid kaffebordet. Kanske för att jag inte hade något val, för att Gud hade placerat henne på ett sådant ställe i mitt liv där man vanligen inte kan välja bort personer. Det stavas vanligen släkt eller kollega, och de flesta vet hursjukt enerverande det kan vara att ständigt stötas och blötas mot personer som tänker, ja fungerar, diametralt annorlunda än vi själva. Samtidigt tror jag att det också måste vara ett av de mest effektiva sätten att få till en förändring. Att det är så som apostlar och kyrkan som helhet måste jobba för att någotskadeske i den här världen. Nära inpå, visserligen vänligt och välklätt, men ständigt utmanande i tanken. Jag vet inte om min apostel har omvänt mig, hon jobbar på och kastar brandfacklor i mitt flöde. Men numera är jag mest förvåntansfull när jag får träffa henne. På vilket område behöver jag utmanas just i dag? Städning kanske?

Nina Österholm jobbar med information i kyrkan i Helsingfors.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste föras med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

24.11- 1.12.2018 **Åtta dagar Egypten med kryssning på Nilen.**
Reseledare: Mats Lindgård. Priset fr. 1460€ innehåller: flyg, helpension, alla utfärder, hotell och kryssningsbåt *5, guide.

25.3-1.4.2019 **Lilla pilgrimsresan till Israel.** Reseledare: Mats Lindgård
Priset fr. 1390€ innehåller: flyg, halvpension, alla utfärder, hotell, svenskatalande guide.

2-9.4.2019 **Israel för oss som går långsammare** Priset fr.1490€ innehåller: flyg, halvpension, alla utfärder, hotell, svenskatalande guide och reseledare. 50€ rabatt för pensionärer.

18-29.4.2019 **Påskresa till Armenien och Georgien** Priset fr. 1830€ innehåller: flyg, helpension, alla utfärder, hotell, vinprovning, lokal guide svenskatalande reseledare.

www.kingtours.se info@kingtours.fi
eller **0400 438854**

Finlandssvenska kvalitetsresor med svensk-språkig reseledare och max. 20 resenärer.

CHILE MED ATACAMAÖKNEN OCH PÅSKÖN
Upplev Chiles pärlor Santiago de Chile, Valparaíso Atacamaöknen och Påskön.
11-28.1.2019 18 dagar 8.980 €

VICTORIA-FALLEN, ROVOS RAIL OCH KAPSTADEN
Upplev Victoriafallen på nära håll och bo på det anrika Victoria falls hotellet. Följ med på en av världens finaste tågresor med Rovos Rail och njut av en av världens vackraste städer Kapstaden.
14-27.2.2019 13 dagar 6.480 €

FÄRÖARNA 2-7.6.2019 – Ett av världens mest fängslande resmål
GÖTA KANAL 7-10.7.2019 – Göta Kanals guldkörn
HURTIGRUTEN 5-12.8.2019 – Världens vackraste sjöresa
ISLAND 7-12.9.2019 – Med Per Ekström som guide

Läs om alla resor på www.martinsresor.ax
eller ring mig på 0457 344 1132
eller mån-fre 9-16 på 018 23 215.

Hösterbjudande i Härmä Spa

Höstsemester 149€/2 dygn/pers.

Inkvartering i dubbelrum, frukostbuffé, 2 x buffet-lunch eller -middag, fri tillgång till spa och gym samt inträde till restaurangens danser.

Gäller t.om 31.10.2018.

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale
Granvågen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

-EN MINNESVÄRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Visste du att...
du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

KUNGÖRELSE

Skötseln av nedan nämnda familjegravar på Esbo kyrkliga samfällighets begravningsplatser har försummats väsentligen. Direktören för fastighetssektorn i Esbo kyrkliga samfällighet har i enlighet med gemensamma kyrkorådets delegeringsbeslut beslutat med stöd av 17 kap. 5 § kyrkolagen ålägga gravrättsinnehavaren av varje nedan nämnda grav att iståndsätta graven inom ett år räknat från nedannämnda datum. Gör han inte det, kan gravrätten förklaras förverkad.

För att uppfylla skötselplikten räcker det med att man ombesörjer den allmänna skötseln av graven (= skötseln av gräsmattan eller grusytan på graven samt vid behov en uträtning av minnesmärket och eventuella kantstenar). Genom att enbart hämta blommor till graven, vilket är frivilligt, uppfyller man inte förpliktelsen gällande gravskötsel.

Instruktioner gällande iståndsättningen och skötseln av graven ges på begäran av arbetsledarna på begravningsplatserna. Dessa är i regel anträffbara på begravningsplatserna vardagar kl. 7.30-14.30 frånsett lördagar samt per tfn 09 80 501, säkrast mellan kl. 13.00 och 14.00.

Esbo kyrkliga samfällighets gravskötsel fond åtar sig skötsel av gravar. Ytterligare information ges på gravkontoret tfn 09 8050 2200. Gravkontoret är öppet vardagar kl. 9.00-15.00.

Ärendet har delgivits i dag också med en på vederbörande gravar utsatt kungörelse.

KYRKAN I ESBO
Esbo kyrkliga samfällighet

PÅ KLOCKARMALMENS BEGRAVNINGSPLATS
Avdelning H: 7,8, 7,9,7,16,7,23,11,26 **Avdelning J:** 4,3,1A

PÅ KAPELLETS BEGRAVNINGSPLATS
Avdelning B: 31, 53, 75, 98, 152 **Avdelning C:** 2, 77, 99, 123, 172
Avdelning E: 25, 34, 83, 92, 137 **Avdelning F:** 11 **Avdelning G:** 173
Avdelning H: 14, 74 **Avdelning I:** 35, 41, 64, 87, 94, 142
Avdelning L: 37, 135, 143, 147 **Avdelning P:** 45, 204
Avdelning A1: 7,10, 8,1

PÅ KYRKANS BEGRAVNINGSPLATS
Avdelning D: 40, 227 **Avdelning E:** 61, 88, 89 **Avdelning F:** 128, 132, 138, 175, 179, 200, 202 **Avdelning G:** 4, 55, 78, 216, 238, 247
Avdelning H: 8, 17 **Osasto I:** 23, 73 **Osasto N:** 46, 48 **Osasto O:** 36, 59, 65, 105 **Avdelning P:** 4, 83 **Avdelning R:** 19, 28, 30, 72, 83
Avdelning S: 5 **Avdelning T:** 11, 24, 29 **Avdelning U:** 39, 43, 55, 68, 97, 138, 156, 206 **Avdelning V:** 22, 43, 47, 50, 52, 100, 142
Avdelning W: 46, 77, 117 **Avdelning X:** 39, 80, 128, 155
Avdelning Y: 18, 23, 31, 114, 115 **Avdelning Z:** 41, 141
Avdelning Å: 67, 74, 83, 144 **Avdelning Ä:** 46, 53, 55, 93, 151
Avdelning Ö: 3, 57, 104

Rättelseyrkan riktad till gemensamma kyrkorådet får lämnas in av den som beslutet gäller eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Besvärstiden är 14 dagar och adresseras gemensamma kyrkorådet, PB 200, 02771 Esbo. Ett fullständigt utdrag ur gemensamma kyrkorådets beslut i denna fråga utfärdas av Esbo kyrkliga samfällighets ämbetsverk, tfn 09 80 501.

I Esbo 11.10.2018

Möt oss på Bokmässan!

Helsingfors 26-30.10

Monica Vikström-Jokela

John Vikström

Karin Erlandsson

FRE 26.10 KL. 11

Bärtil och knytkalet

Monica Vikström-Jokela

Fåret Bärtil och hans vänner lagar till spännande mat och bjuder på knytkalet. Holly fester på kokoskottar, Rune Berg myser med fredagsdipp. Och visste du att man kan koka skräpsoppa på sådant som vi ofta slänger bort?

LÖR 27.10 KL. 12.30

Bleik, feit och riktigt bra

Jonas Helgesson, Ellen Strömberg

Om fördomar kring utseende och självbild. Om att tycka om sig själv och tro på sina möjligheter.

LÖR 27.10 KL. 14

Det är i alla fall tur att vi inte är döda

Jonas Helgesson

När den svenske ståupparen och författaren Jonas Helgesson föddes trodde läkarna att han skulle dö. Det gjorde han inte, men han lever sedan dess med en cp-skada. Viktigt är att vara tacksam över det man kan och har – utan att förminska det som är jobbigt.

LÖR 27.10 KL. 16.30

Hela himlen stormar

Karin Erlandsson

"Så här är mitt liv med Gud", konstaterar Karin Erlandsson. I det livet ryms vanliga dagar och högst ovanliga dagar. Men vad ska man göra de dagarna då längtan är så stark att den river och sliter i en? Ja, då fortsätter man hoppas.

SÖN 28.10 KL. 10.30

Förlåt!

Sofia Torvalds, Lucas Snellman

Litterär gudstjänst.

SÖN 28.10 KL. 14.30

Hemma i livet

John Vikström, Hilikka Olkinuora

Vad innebär hälsa? Ett barmhärtigt hälsobegrepp kräver inte nödvändigtvis fullkomligt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Vad är det ytterst som ger oss livsmening?

Öppet:
tors-lör kl. 10-20,
sön kl. 10-18

**FONTANA MEDIAS
MONTER 6M66**

**VI ÄR MED PÅ
HELSINGFORS BOKMÄSSA
25-28.10.2018**

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

Fontana Media

kuriren
—tidningen för Dig!

Prenumerera på den populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. Inspirerande och trevlig läsning för hela familjen direkt hem i din brevlåda!

Prenumerera och delta i utlottningen!

**VI LOTTAR UT
TRE PRESENTKORT**

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Skicka in kupongen senast 30.11.2018.

JA TACK!

- ☒ **JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN**
- ☐ för resten av år 2018 och hela året 2019 för 89 € (inom Norden).
- ☐ Tre (5) provnummer för endast 25,50 €.
- ☐ Ett halvt år för endast 45,50 €.
- ☒ **JAG DELTAR I KURIENS UTLÖTTNING AV PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.**

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ **Nej tack,** jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställnings- och utlottningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2018

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA

KP 11.10.